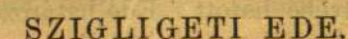
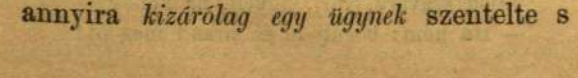

Mai számunkhoz van mellékelve Frommer' A. Hermann magkereskedő árjegyzéke.

A legelső elosorolt speciális kapható Budapestén TOROK JÓZSEF
4051 gyógyszerész urnál, király-utca 7. sz.

sokával aggassa tele. Atyja Szathmár Elek ügyvéd és földbirtokos, anyja Szerépi Kelemen Katalin volt. Elemi, gimnáziumi s akadémiai tanulmányait (a Temesvárt végzett IV. latin osztály kivételével) szülővárosában folytatta. Tizenhat éves volt (1830), mikor első irodalmi kísérleteit, verseket, Kisfaludy-féle regéket, színműveket, sőt egy regényt is („A Pókaiak“) kezdte írni. A színészethez is korán felébredt hajlama; házuk padlásán papirdisztiményeket festett, raggatott s 1831-ben már műkedvelői előadást is rendezett s mint önéletrajzában mondja: „soha“, későbbi diadalai közben sem — „éreztem oly magasztos gyönyört, mint ez előadás előkészületei közt.“

Szülei papnak szánták (hiszen az lett belőle!) — maga orvos akart lenni, s nem lelke orvos-e a költő? végre a mérnöki pályában állapodott meg. De már ez nem volt lelkéhez való. Két évig egy kir. mérnök mellett dolgozott, gyakorlatilag, de kedvetlenül, kelletlenül. 1834-ben mégis Pestre jött, hogy a tanfolyamot végezze. De semmi sem lett belőle. Hajlamai ellen nem küzdhetett soká. Író akart lenni; s első kísérletei nem igen sikerülvén, nyelv- és irodalmi tanulmányokra adta magát; s oly hévvel, hogy félév múlva már olvashatta Goethét és Schillert.

Nemzeti színház még nem volt az ország fővárosában. A vidéki társaságok legjobbjai, egy társaságba állván össze, Budán tettek kísérletet. Kántorné, Megyeri, Bartha magokkal ragadták az ifjut. Hasztalan volt atyja tilalma: színészsze lett. Érezte, hogy a színpad az ő tere, az ő élete: de mily alakban kell arra fellépnie? nem találta el egyszerre. Nem mint alakító színésznek, mint színműrónak volt neki koszorukat termendő a deszkavilág.

Színpadra került első kísérletét („A megajtszott cselek“) 1834-ben írta; a következő évben elő is adták, de nem nagy sikerrel. Harmadik darabja: „Dienes vagy a királyi ebéd“, bár a rémes elem és sötét hang még tulságosan uralkodott benne, már határozott sikert aratott. „Pókaiak“, „Vazul“, „Alba“, ha nem is emelték még hírnevét, de nem is hazudtolták meg a reményt, melyet az irodalom jobbjai (Bajza, Vörösmarty, Fáy,) már ekkor kötöttek hozzá. A „Gyászvitézek“ ismét határozott haladást jelölt.

S ettől kezdve élete minden évét két-három — néha még több, drámai műve, s ritka kivétellel megannyi sikere is jelöli. 1840-ben jelent meg először az akadémia drámai versenyterén, mint diadalmas pályázó „Rózsa“ című, történeti háttérű vigjátékával, mely Jókainénak (akkor még Laborfalvy Róának) legszebb szerepei egyikét adta s mindkettőjüknek annyi diadalt szerze. S ettől kezdve, harmincz éven át, csaknem folyvást ő volt az akadémia, később a Teleki és Karácsonyi s időről időre a nemzeti színházi drámai versenyek győztese. Ha néha, pályázaton vagy a kívül, középszerű vagy éppen gyöngye darabot írt, — ha már suttogni kezdék, hogy kimerült, újabb, az előbbieknél nagyobb diadalokkal feleltette pillanatnyi visszasesét. Folyvást közvetlen érintkezésben élve a színpaddal, az alakító művészekkel, jelen a próbákon, melyek a drámaírónak oly tanulságosak s minden előadásán, a mi még tanulságosabb: mélyébe hatott a színpadi és a drámai hatásnak; s eleven,

találékony szelleme mindig új tárgyakat, eszméket, alakokat hozott szellemi műhelyébe. „Nem volt lángész“, mondják. Meglehet. Nagyon nehéz a lángészt definiálni. De ha lángész nem volt, nem is tartotta magát annak, s így nem csak a lángész nagy tévedéseitől és tulzásaiktól (melyeket a lángész nagy tulajdonai feledtetnek is), óvta meg józan esze és tehetsége, hanem megóvta a magokat lángesznek tartó és arra ágaskodó közepszerűségek szertelenségeitől, melyeket aztán megfelelő erő és tulajdonok nem feledtetnek. Szigligeti ismerte tehetsége előnyeit úgy, mint korlátait. Izlése és biztos tapintata, tagadhatatlan leleménnyel párosulva, biztosították s meg is szereztek neki a sikert. Tévtutakon soha sem járt, átirányok bolygó tüzeit nem kergette, szertelenségek után nem kapkodott s nagy lángelmék gyöngye oldalába nem kapaszkodott, mint utánzók szoktak. Ime sikerei olykori nagyságának, mindenek fölött pedig állandó tartósságának titka. Többet írva száz színműnél, azoknak legalább háromnegyedrésze tetszett a maga idejében, s legalább egy negyedrésze állandóan és tuléli őt. Huszhuszonöt darabja még évtizedekig fenn lesz a repertoíron: melyik magyar író közelíti meg e sikert csak távolról is? Katonát „Bánk bán“-ja, a legnagyobb magyar dráma, halhatatlanná tette; Hugo Károly után a „Báró és Bankár“ maradt fenn; Teleki László lángelmű alkotása a „Kegyencz“ alig színpadképes, Czakót, Dobását, Jókait, Degré, Kövért, Szigeti Józsefet, Obernyiket, Nagy Ignácot, Gál Józsefet még egy-két darabjáról emlegetik; Vörösmartynak csak tiszteletből gyűjtják meg évenként egyszer a színpad méceit; Kisfaludy Károlyt, ki Szigligeti előtt maga uralkodott a színpadon, egyedül ő volt képes feledtetni s pótolni, neki is csak 3—4 darabja maradt fenn. A legújabb színpadi iskola mi maradandót teremtett? még ma el nem határozhatjuk, de a csillagokból nekik sem jósolhatunk több sikert. Ime, valamennyi színműrónak együtt véve, nem hagy annyi örökséget a jövődönnek, mint az egy Szigligeti!

S Szigligeti, a ki oly tragédiákat írt mint a „Trónkereső“, „Valéria“ s a „Fény árnyai“, — oly tragédiákat mint a „Nőuralom“, a „Mama“, a „Fenn az ernyő“, oly bohózatot mint a „Liliom“, — műnemet egészen maga teremtett: a magyar népszínművet. A mi a francia vaudevilleben, a német Sittengemaldben, s a régi magyar nemzeti és családi színműben életre való elem és sajátosság, azt ő hatalmas alakító erővel egyesítette a magyar népszínműben. Csak a ki megérte, képzelheti a „Szökött katona“, „Két pisztoly“, „Csikós“ stb. hatását, mikor először tűntek föl a színpadon az ilyesmihez nem szokott magyar közönség bámulása, gyönyöre, tapsai között. Mily egészséges, vidám, megindító, megkapó művek! A magyar népdal s a magyar néperkölcösök mily diadalai! S bár e genre, mióta Szigligeti másoknak engedte át művelését, s mióta a népszínházban saját temploma is épült, alig haladt valamit, sőt határozott hanyatlása is érezhető: azért nem veszett el s még jövője fölül nem eshetünk kétségbe. Szigligeti népszínművei még élnek s hatnak, s utódai közül Szigeti és Tóth Ede határozott sikereket vívtak ki, melyek nyomán az ut nyitva áll.

Szigligeti folytonos munkásságban élte le életét, eleme volt a munka; szerencsés vér- és testalkata, lelkének egyensulya még hosszú életet látszott biztosítani számára. Az utóbbi időben azonban organikus szívbaj vett rajta erőt. Egy év óta szemmel láthatólag vénült. Egy pár nagyobb rohama meg is ijéztette családját s barátait. De a véget ily közel senki sem gyanította. A legutóbbi napokban a népszínházzal fenforgott differenciák s különösen jelleme és becsülete ellen intézett személyes megtámadások (mert nálunk személyeskedés és bántalmazás nélkül semmi dolgot nem tudnak elintézni) kétségkívül erősen hatottak beteg szívére, s mindenesetre siettettk, talán közvetlenül előidézték a katasztrófát.

Mert a gyanúsítást ő sem kerülhette ki. Tiszta, őszint, nemes jelleme mellett ezt megérthetetlennek tartanók; állása s részben épen érdemei és sikerei magyarázzák meg. Sikerei, melyeknek sok volt az irigye. S állása, egy színház élén, a hol a kritikának egyfelől, — másfelől az árnykodásnak leginkább ki van téve az ember. Sőt jelleme tisztaságát, nemességét semmi sem bizonyítja inkább, mint hogy azt még ez állásban is moesoktalanul meg tudta őrizni. Még a nagy családú s rendkívül munkás embernek annyira megbecsátható anyagi érdek, a megérdemelt munkadíj kívánsága is távol volt tőle. Saját darabjait, melyek a repertoire eredeti részének felénél többet tesznek ki, aránylag sokkal ritkábban adatta, mint másokéit. Gyemekeit, kik (apjuk mellett, természetesen) a színi pályára való hajlammal nevelkedtek s arra készültek, egyenként távolította el a színpadról, mind. S mikép gyámolította, segítette, emelte a fiatal tehetségeket, a kikben versenytársait, látta növekedni! Kicsinyes irigység nem fért hozzá!

Temetésén még egyszer tanúi voltunk a tiszteletnek és szeretetnek, mely környezte. Budapest csak nagyjainak ad ily imponans temetést. S övéinek, ha vigasztalásul lehet, hogy fájalmukban ennyi ezereken, a nemzet legjobbjai, legelőkelői mind, tömegesen vesznek részt: mily fájdalmas lehet elgondolniok, hogy mit vesztektek ők abban, a kit ezerek siratnak!

Érdemeinek méltó kitüntetései közül említsük fel akadémiai, Kisfaludy-s Petőfi-társasági tagságát, az írók és művészek körének elnökségét, a királyi kegyet, mely érdemkereszttel ékítette mellét; de mind ez csak gyöngye visszhangja a százszoros és ezerszeres tapsnak, melyre a közönséget annyszor ragadta, a koszoruknak, melyek évről évre friss ágakkal köríték homlokát, s annyi könynek és mosolynak, melyet szemünkbe s ajkainkra csalt, életteljes alkotássai s nemes érzelmei és eszméi által. Még sokszor fogjuk megtapsolni műveit; koszoruja még sokszor fog új meg új lombokat hajtani, hogy elföldje az irt, melyet kidőlté okoz s ráboruljon sirhalmára!

— á —

Szigligeti temetésén.

(1878. január 21.)

Borúlj le, múzsa, és sirasd meg őt!
Borítsd be képed' özvegy fátoloddal.
Lebbentsd meg ezt a gyászos szemfedőt,
Siralmad' visszhangozza elhaló dal.
Sirj, vig Thalia, légy ma Melpoméne,
Vas vessződdel üsd meg a temetőt.
Jajod szavára, várj, figyelj, ha kél-e?
— Ha nem: borulj le és sirasd meg őt!

Te csókolád őt egykor homlokon,
Még bőlesejében, lágyan szenderegve.
Te vezeted, mint hű szellem-rokon,
A gyermek-ifjut a varázs-berekbe.
Hányszor telék szívednek benne kedve!
Kebledre hányszor vontad, ah, e főt!
Mely most a koporsóba van fektetve...
Borúlj föléje és sirasd meg őt!

Gyászoddal nem magad vagy, oh ne félj!
Ezer s ezer szem, melyben köny ragyog ma...
S mi gyászszereg, mely im nyomdiba kél?
Mi szellemárnyak jönnek itt, zsigongva?
Mikép Richárdnak, a kiket megölt,
Alakjaik vég-álmán megjelentek:
Egész raja úgy keresi meg őt
Az általa teremtett szellemeknek.

Mind egyre jönnek... Százán, újra százán,
Hozzá tolongnak, tartóztatni őt.
— Itt, lebűlvölve, laktak mind e házban,
Most, fölrebennve, ide mind kijött.
Még egyre több... A ház még egyre adja —
Már a menet a temetőig ér...
Borúlj halott, hogy ennyi nép siratja!
Dicső árny, melyet annyi fény kísér!

S még egyre több... A hajlék már üres,
Csak a mi szívünk telve fájdalommal.
Szemünk: hová löl? — hasztalan keres,
Füülkbe csendül meg az elhaló dal.
Némán vonszoljuk bánatunk' előre,
Szívünkön oly nagyot nyom, mint a föld,
Mely dübörögve hull a szemedőre...
És ráborúlva — megsiratjuk őt.

Szász Károly.

Pusztai találkozás.

Elbeszélés.

Irtá Baksay Sándor.

(Folytatás.)

Most is ott ül a két juhász egy zöld halom tetején; körülöttük négy bojtár, mind a négy a háztól telt ki. A legidősb fiú diktálja az éneket: „Mint a szép hives patakra.“ Márton gazda kezdi és nyújtja. Mikor ennek vége van, a másik gyerek kezdi diktálni: „Magasztallak én téged,“ azt imádkoz János gazda vezeti. — Hogy pedig ez a két ének szerepel az áhítatosságban, az nem véletlen, hanem a jámbor férfiaknak jól kiszámított furfangja. Otthon a két asszony éjjel-nappal őrt áll, hogy a „vén ember“ lutheránussá ne tegye az ő gyerekeit, — főként a leány fielt, mert ahhoz az anyának van jussa. Hogy hát elég legyen téve mind a lelki, mind a házi békességnek, olyan éneket választanak ki, a mely benne van mind a nagygyőri, mind a debreczeni énekes könyvben. Különben közbe kiabálna az asszony a kut mellől.

— Ámen! vén farizeusok, mondá Dávid ur hozzájok érkezve, midőn Énekes Tót Péter az ének végső sorát kikanyargatva bevégezte:

„Lelkemenek adj boldog szállást.“

— Ámen! vén álnokok. Látom a suttyók tudnak éneket, olvasást, de nem tudom a sünyök hol tanulják meg.

— A hol a suttyók tanulták nagy uram!

— Ott ám, ha ki nem rántják kente alól a gyékényt. De gondolnak is kente arra! kente az édes apjuk — pedig tudom nem volt olyan módon, mint kente, — kitanította énekre, olvasásra, imádságra, számvetésre, hübnere, kistükörre; kente meg alig várják, hogy a Mártonka tizig tudjon olvasni, mindjárt a számár

után vetik, hogy egy bojtár bérét megakarítsák. De gondol is kente a gyerek lelkével, csak a lábszám kilegyen!

Énekes Tót Péter egy nagyot sóhajtott. — De hát mit csináljunk nemzetes uram! Instruktort csak nem fogadhatunk melléjük, mint az urak...

— Nem hát, mert nem akarják módját találni. Hány szegény kálvinista ember lakik a pusztában, szegény birtokos emberek, vállukat nyomja a nagy adó, mégis mindannyi taníttatja a gyereket. Kente adót nem fizetnek, csak a nagy hasznót huzzák, összeszik a kezüket, énekelgetnek, imádkozgatnak, — mikor jön a nyírés, akkor söpri be a pénzt, rakják almáriumra a sok cukrot, kávé, lajkát. Megtetszik, hogy lutheránus emberek kente, semmi gondjuk a más lelkére, csak a maguké idvezüljön...

Most már Siró János is sóhajtott egyet. — Ugy hát! folytatta Ihárosi ur, a mint a hatást észrevette. Bezzeg az igaz kálvinista, ha a maga lelkével nem gondol is, de a családjait igaz vallásban neveli. Vagy tud kente olyan kálvinista embert, még ha pogány is, hogy a magzatjával lutheránus éneket énekelte? Nohát! — De mit tegyünk? kérdé rémülten Szentlábán János s rettegve gondolt a támentalan zsolotára, a melyet az ő derék János fia az egész télen át anyjával versenyt énekel.

— Mit tegyen kente? Tudnám én annak a módját! Nagy szegény az, hogy ilyen hires pusztában, mint a Kondor nincsen iskola. — Ha kente ketten folyamodást irnának a familiához...

— Megirjuk Nemzetes uram! — Csak várjon kente. Folyamodást irnának, mondom, hogy állítson iskolát, elhihetik kente, hogy lenne fogamatja.

Mert olyan ez a nemes-féle, hogy a maga fajtaját kutyába se veszi, — de a szegény embernek az ingét is oda adja, ha kéri tőle. Csak az aláírást el ne téveszessék. Okvetlenül úgy kell aláírni: „A Tekintetes Familiának alázatos jobbágyai ez s ez.“ Inkább egy kis jó példát is adhat kente az uraknak azáltal, hogy valami ajánlatot is tesznek az iskolára, tesszem föl: őt font fadgyu, négy itcze vaj — kikerül a háztól, — no meg ötven font só, — azért sem kell pénzt adni, mert annyi a birkáktól is elmarad. Ennyit ajánlhatnak kente a tanító fizetésébe, mert ennyit csak az egyik süsnő lelke is megér, hát még a többi?

— Ha csak az kell uram, megteszszük. — Így jól van. Látom derék protestáns emberek kente. Még egyet. Tud-e kente hazudni?

A két öreg a mellére tette jobb kezét lehetőleg szétterjesztett ujjakkal. Látszott, hogy nagyot akarnak mondani.

— Jól van jól, ne esküdözzék kente. Az esküdözés éppen úgy nem illik egy hithű protestáns emberhez, mint a hazugság. Egyiket sem kívánom. Hanem nézzék kigylmetek, én már meg is írtam a folyamodást, a kiben benne van minden, iskola, vaj, fadgyu, só, csak alá kell írni a mint mondtam. (Igen is, szaladj csak Mártonkám, hozz a tanyából kalamárist). Hanem halt!

— Azt megmondom, kuttya lánczos milliion schwarzburg-sondershausen, sigmaringen, heckingent-terremtette! hogy az én nyakamra ne járjatok ám az irástokkal, mert a világ valamennyi juhászért

sem veszem a nyakamba. Hanem tudják mit? vigyék el ahoz a hóbertos Meesekeihez, az kap az ilyeneken. Megkérlek szépen, hogy pártolja a kente ügyét. El ne feledjék hozzá tenni, hogy nekem is kinálták az irásukat, de én rutul megszidalmaztam kenteket irásostul. Ezzel csak nem hazudnak kente.

— A minthogy igaz is, mondá Szentlábán János.

— Isten bocsássa meg a nemzetes urnak! sóhajta Énekes Tót Péter.

— No azért mondom. Tudják talán, mikor az agarát agyonlöttem. A „legényt“. Még a minisztérium előtt is volt az ügy Bécsben. Azóta nem vehet be. Hát el ne hallgassák kente, hogy én összekáromoltam kenteket, mert ezzel a szóval nyerik meg szívét.

Akkor ott hagyta őket. A komondorok utána iramodtak, de Énekes Tót Péter visszavezényelte őket:

— Juhoz te! hogy az isten áldjon meg! A két juhász visszaült a halomra, elővette a Keresztény Tanítást, és elkezdte magyarázni a négy bojtárnak A Nagy Megkisértetésekkel Járó Hivatalban Élő Ember Elmélkedését. Mert csak az az Isten szerént való Pásztor, a ki nem csak a juhaira vigyáz, hanem a lelkére is.

Ihárosi — noha már kerek dél van — még mindig nem tart hazafelé napnyugotnak, hanem délnek ered tanya irányában, egy fehér ház felé, melyet három oldalról hatalmas jegenyék őriznek; a délre néző tornácosz oldal egészen nyitlan van hagyva, azt megőrizi hét komondor — hogy még a legátus is csak két csősz kíséretében mer itten requirálni.

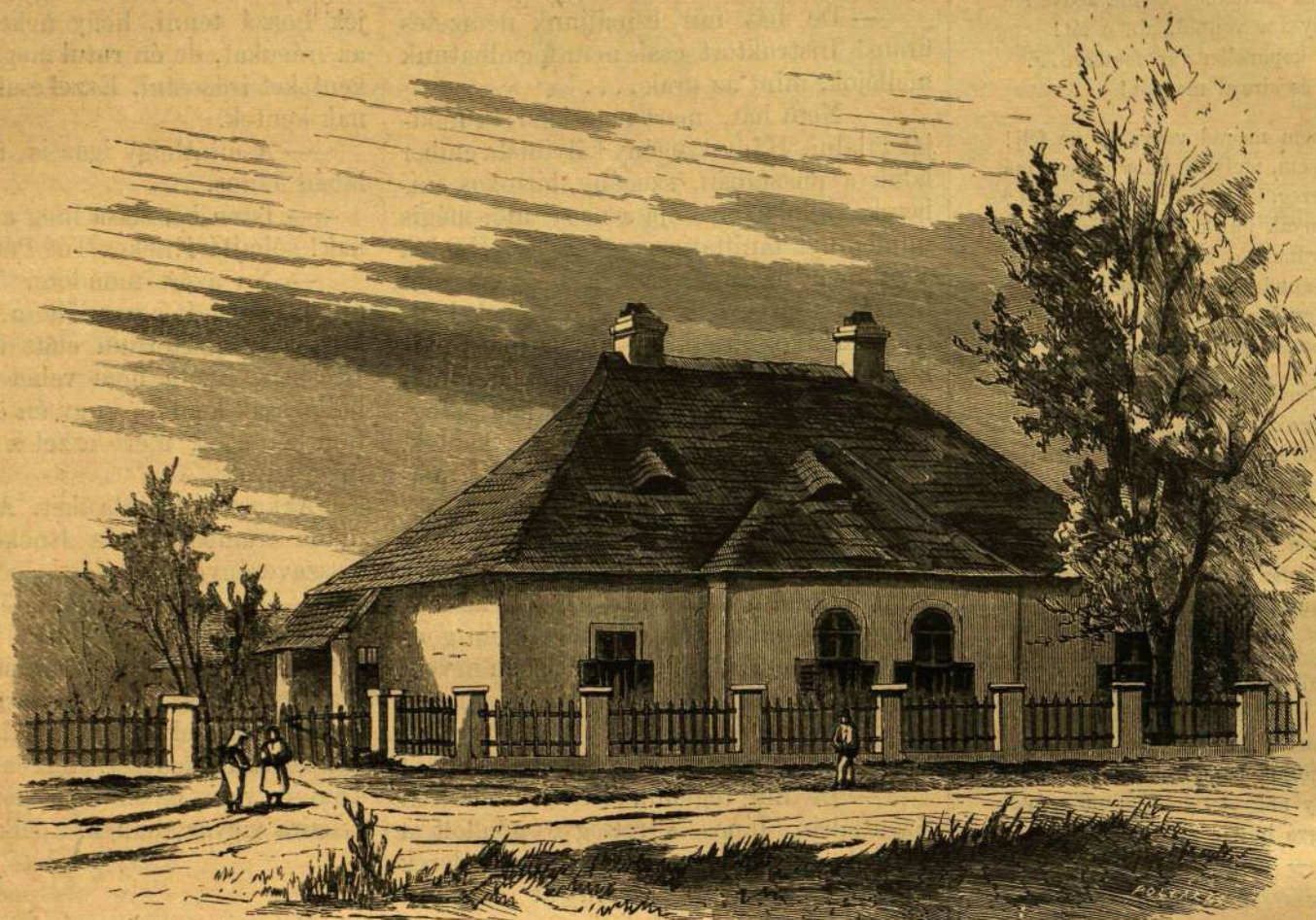
Ide tart most a fáradt diplomata, utközben meg-megcsóválva fejét.

„Csóválhatod is Dávid — dünnögte magában, — de azt hiszem, még a komondorok is fejet csóválnak, s felejtik az ugartást, ha meglátnak. Be — csak bemegy, de nem tudod, hogy jössz ki. Lőrincz sógort megüti a guta, ha meglát, ha pedig meg nem üti, akkor téged lő agyon. Mindenképen halál lesz a vége. No de egy halállal tartozunk! „Szép halni szent ügyért“ azt mondja... Uristen ki is mondja csak? Akárki mondja, bolondul mondja, s szeretném, ha most a maga személyében mutatna példát. Addig is pedig fordítsuk ki a subát, legalább a kutyák ne vegyenek mindjárt gyanuba.“

(Mig Dávid ur a suba-kifordítással vesződik a jegenyebokrok között, addig meg-sugjuk a tisztelt olvasónak, hogy a fentebbi monologban kifejezett aggodalom igen is alapos. Nemes Ámbár Lőrincz urnak első neje Dávid ur testvérhuga volt. Mikor a szegény asszonyka egy évi házasság után meghalt, Dávid ur hűs huzománnyát visszakövetelte. E miatt pör támadt, mely Ihárosi javára dőlt el. Ekkor Lőrincz ur a butorokat, bundákat, drága ruhákat, hozzá értő mesteremberekkel elemeikre szétszedette, kocsiira rakatta, s bevitette Ihárosi birtokának a szélére. Ihárosi nem szedte fel a romokat, hanem újabb pört kezdett, s a pör most is foly.)

Mig mi ezeket sugjuk, azalatt Dávid ur is ugyanezeket hányja-veti elméjében s még tovább füzi gondolatait.

„Igazán nem tudom, nem jobb lett volna-e ezt a látogatást Meesekinél tenni,

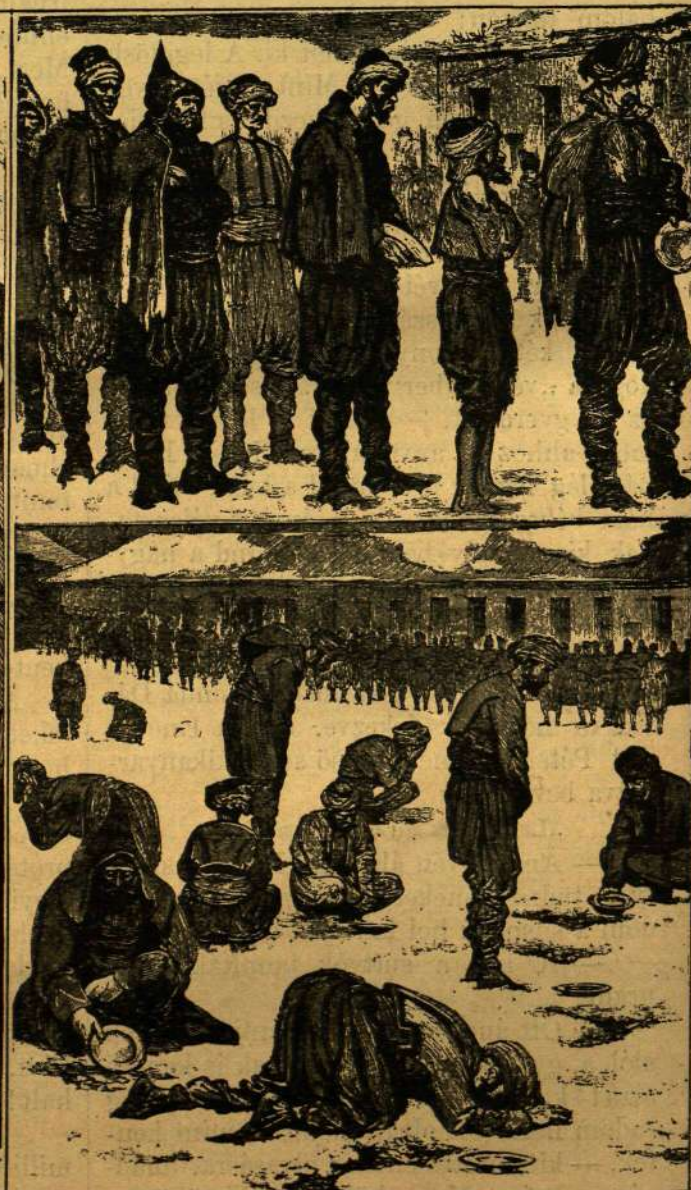
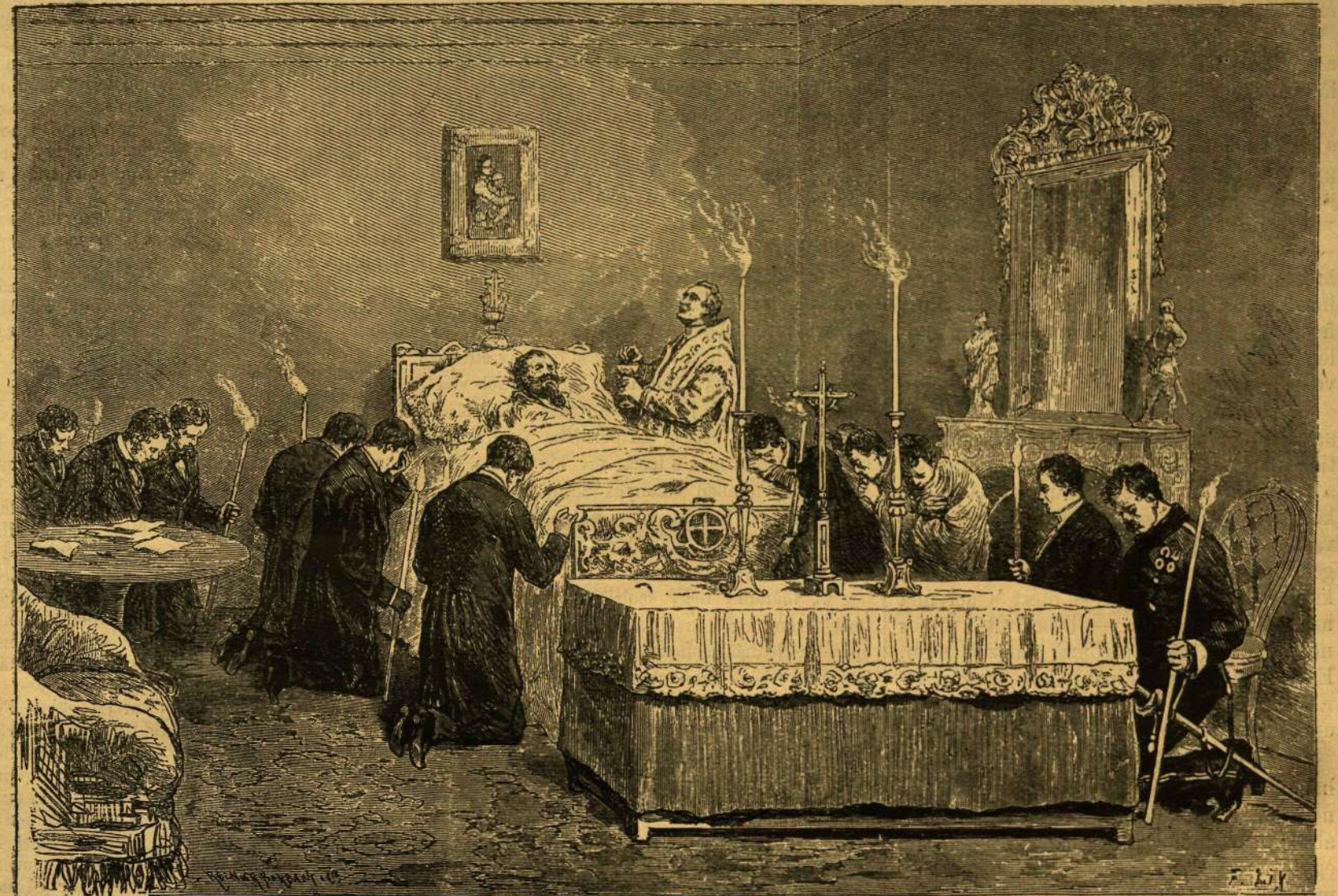

KOSSUTH HÁZA TINNYÉN (PESTMEGYÉBEN). — FÉNYKÉP UTÁN.

Ozmán pasa megérkezése a Brofft-szállodába.

TÖRÖK FOGLYOK BUKARESTBEN.

Ételért menő foglyok.
A foglyok imádkozása és mosdása a hóban.

VIKTOR EMÁNUEL HALÁLA.

A király Humbert herceg, a miniszterek és hadsegédei jelenlétében fölveszi az utolsó szentséget.

A QUIRINAL-PALOTA RÓMÁBAN. — (A KIRÁLY LAKÁSA.)

Említve volt fentebb, hogy a hajó személyzete mindössze öt matrózból, s egy újonczból állott. Ezen az újoncz, vagy mondjuk hajó-inasnak, egy tizenöt éves fiú volt, kinek apja, anyja ismeretlen vala. Születése után kitéve, mint lelenget fogták föl könyörületből, s közjótékonyaság útján növeltették.

Sand Dick nevet adtak neki; a tengerpart főenyén találta, azért lett Sand; Dick (az az Richard) pedig megtalálójának neve után, a ki a kitétt gyermeket felfogta. New-York határában találattván, valószerűleg ott született; de többet róla megtudni nem lehetett.

Sand Dick, ha egészen felnövekedett is, csak közép természetűnek ígérkezett; de erőteljes testalkatú volt. Világos volt, hogy angolszász eredetű; ámbar barna bőré s hajú volt, de kék szemű. Korán a tengerészethez kerülén, arra nagy kedvet s ügyességet is mutatott s csakhamar egészen neki edződött. Értelmes arczából ragyogó szeméből erő sugárzott ki. Nem vakmerőség, mely ész nélkül rohan az akadályoknak és a veszélynek, hanem elhatározott bátorság volt jellemében.

Tizenöt éves korában már fel tudta magát találni bármilyen körülményben, s ura tudott lenni annak, a mire magát elhatározta. Ép oly élénk, mint komoly arczkifejezése mindenki figyelmét magára vonta. Szóiban, mozdulatokban, ígéretekben nem áradozott, mint a korabeli gyermekek szoktak; de korán felfogta helyzetét s megértette, hogy magának kell magát megteremtenie. Innen volt, hogy oly korban, mikor más még egészen gyermek, ő már csaknem férfi volt.

Testi gyakorlatokban ügyes és gyors, Sand Dick azok közé tartozott, kikről egy francia példabeszéd azt mondja, hogy két ballábbal s két jobbkezzel születtek; mert mindent jobb kézzel tesznek s mindig ballábbal indulnak, a mint rendesen kell.

Mint mondva volt, piczi korában a közjótékonyaság fogta pártját. Először az elhagyott gyermekek házába helyezték, a minő nélkül Amerikának egy nagyobb városa nincs. Négy éves korában megtanult olvasni, írni, számolni, az árva gyermekek iskolájában, minőket szintén minden városban tart fenn az emberszeretet.

Nyolcz éves korában a tenger iránti hajlam egy a déli tengerre induló hajóra vonta, hova kis inasnak vették föl, s hol a tengerész mesterséget, — mint kell is, hogy valaki jó tengerész lehessen — korán megtanulta. Tisztjei érdekléssel viseltettek az ügyes, figyelmes, engedelmes és szorgalmas fiú iránt s szívesen tanították mindenre.

A kis-inasból csakhamar növendék lett, mint oly gyermek a ki korán megértette, hogy az élet útja a tanulás és a munka, s a kenyeret csak őrzákn veritékével lehet megérdemelni — mert a bibliai parancs az emberiség törvénye.

Hull kapitány még kis-inas korában megismerte Sand Dicket; s azonnal érdeklődő jó indulattal viseltetett a derék fiú iránt, pártfogásába vette, s később Weldon W. Jakab urnak is ajánlotta. Ez is felfogta ügyét, nevelését San-Franciskóban bevégeztette, s mivel maga és családja katolikus volt, a gyermeket is e vallásban nevelte.

Tanulmányai közt Dick legtöbb hajlamot mutatott a földrajz, az asztronómia iránt. Elméleti tanulmányait gyakorlatiakkal kiegészítette s mint növendék lépetta „Vándor” hajó-személyzetébe, mivel jó tengerésznek a tengeri halászáttal is ép úgy meg kell ismerkednie, mint magával a hajókázással; ez a legjobb előkészület a tengeren előforduló minden veszéllyel való szembeszállhatásra. Sand Dick így jőltörve, Weldon ur egyik hajóján, pártfogója Hull kapitány

felügyelete alatt állott; a legkedvezőbb körülmények s viszonyok között.

Szükségtelen említeni, mily határtalan ragaszkodással viseltetett a Weldon-család iránt, a melynek mindent köszönhetett. Majd a tények szóljanak. Elég, hogy a fiatal növendék öröme végtelen volt, mikor megtudta, hogy jőltörvényének s urának családja a „Vándor”-ra jő. Weldonét mint anyját szerette, s a kis Jakabot öcséé gyanánt tekintette, a ki neki, a nagyobb testvérnek kell vezetnie, védnie. A fiatal Dick szíve csaknem tulzónlött a hálá, szeretet és ragaszkodás érzelméitől Weldonék iránt. Egy gyermek gyöngédségével, egy ifjú rajongásával s egy férfi szív mélységével ragaszkodott hozzájuk.

Weldoné is tudta mit ér e fiú. A kis Jakabot teljes megnyugással bízta rá; s a két fiú, mint két testvér, úgy vonzódtak egymáshoz. A hosszú utazás ama lassu óráiban, mikor a tenger nyugodt s a hajó haladása alig érzik, mikor a hajón léte semmi izgalommal nem jár, — Dick és Jakab csaknem folytonosan együtt voltak. A fiatal növendék mindent megmutogatott a kisebb

SAND DICK ÉS A KIS JAKAB.

TIZENÖTÉVES KAPITÁNY.

fiúnak, a mit csak veszély nélkül lehetett s a mi ezt mulattathatta; s az anya minden félelem nélkül engedte fiát a Dick felügyelete alatt a fedélzeten, az árboczkötelek közt járkálni; még az árboc kosárba is feleresztette a kötélhágesón, ha Dick vele volt. E mozgás nagyon jót tett a kis Jakabnak, kit a tengeri betegség nagyon elővett s megbágyasztott eleinte.

Igy ment a dolog a „Vándor” fedélzetén; s ha a szél oly kedvezőtlen nem lett volna, az utasoknak éppen semmi panaszra nem lehetett volna okuk. A keleti szél makacs tartóssága azonban nem kevésbé aggasztotta Hull kapitányt. Nem volt képes miatta jó irányban vezetetni a hajót. S később is, mikor a bak-térítőt elérte, nem változott a szél iránya, mely annyira nyugot felé sodorta s céljok elérését annyira késleltette. Hull kapitányt leginkább Weldoné miatt bántotta a késedelem, ámbar ő ép oly kevésbé volt felelős róla, mint bárki más. S ha az uton valamely nagyobb hajóval, jelesen gözössel találkozta volna, mely Amerikába ment, kész lett volna Weldonékat arra áthelyezni. Szerencsétlenségre

a szélesség azon fokait nem érhették el, a melyeken a Panamába menő hajók járnak, s különben is a közlekedés Uj-Holland és Amerika közt akkoriban még nem volt oly sürű, mint mostanság.

Igy az Isten akaratára kelle bizoni a dolgot, s minden egyformán maradt, egész addig, míg a legelől említtett napon, február 2-án s az ott jelzett szélesség- és hosszúság alatt az első esemény nem szakította felbe utazásuk eddigi egyhangúságát.

Sand Dick és a kis Jakab, reggel kilencz órakor, szép tiszta időben, a fedélzet karfája mellett ültek, egy emelt ponton, melyről az egész hajót s a tenger egy részét is nagy körben beláthatták. Hátuk megett csak a vastag főárboz és kötelzete zárta el a láthatárt. Előttük pedig a hármast vitorla lebegett, mint három óriás madár fehér szárnyai. A szél duzzasztotta őket s jó erővel hajtotta a hajót.

Sand Dick éppen a hajó haladását s szél és hab közti egyensúlyát magyarázta kis „öcsésének” — mikor a kis fiú egyszerre félbeszakította. — Mit láttam ott? — kérde.

— Láttál valamit, Jack? — viszonzá Dick hirtelen felegyenesedve s a tenger felé fordulva.

— Nézd, nézd, ott! — mondá Jakab, a tenger egy pontjára mutatva, a hol csakugyan egy setét folt látszott a távolban. Dick erősen szemügyre vette azt, gyakorlott szemével s kis idő múlva felkiáltott: — Hajó!

(Folyt. követc.)

Egyveleg.

A „budget” szó eredete. Ez a szó, mely a modern államok életében oly nagy szerepet játszik, a francia „poche”-ból (zseb) származott. A „poche”-nak „pochette” kicsinyítő neve átvándorolt Angolországba, honnan később mint „budget” került vissza eredeti hazájába és ily alakban ment át a többi nyelvekbe is. Különben a „poche” régi francia szótárakban „bouge” alakban is előfordul, mely szintén zsebet jelentett, sőt a langue-doci tájszólás maig is megtartá a „buge”, „bugesse” és „bougesse” alakokat, melyekből az angoloknak könnyű volt „budgetet” csinálni. E szó valamely állam összes bevételeinek és kiadásainak megjelölésére a francia Consulat alatt használtatott először 1802-ben.

Ujkori vandáizmus. Az athénei Parthenon, a régi Görögország fénykorának a leggyönyörűbb ereklyéje, maholnap áldozatul esik a turisták barbarizmusának. A látogatók minden utazási idején alatt letörögtetnek oszlopaiból és szobraiból egy-egy darabot, sőt néha egész páncélzatokat és oszlopfejeket visznek magukkal emlékkül. A görögök védik a régi emlékeket, a hogy tőlük telik s csak nem rég kezdték meg egy oly múzeum építését, melyben a régi görög szobrászat remekműveit meg akarják védeni az enyészet és — ellopás ellen.

A rendkívüli sár, mely az enyhe s nedves időjárás folytán az amerikai Illinois, Iowa, Wisconsin és Minnesota országainak képződött, teljesen lehetlenné tette a farmerekre nézve, hogy terményüket a piacra szállítsák. Laporteben, Indiana államban, új év napján másfél lábnyira állt a hig sár valamennyi utcán, úgy hogy a lakosoknak, ha menni akartak valahova, öszvérektől vont csónakokban kellett kocsiháznok.

Berlin tengeri város. Dr. Strousberg-től, mint a Times jelenti, legközelebb „Ein Soehafen” ez. röpírat fog megjelenni, melyben azt fejtegeti, hogy Berlinből az Elba és az Odera folyók torkolatáig tengeri hajóknak való csatornák lehetnek ásnai; számításai szerint a csatorna nyolcz millió font sterlingbe kerülne és évi 10%-ot jövedelmezne.

Kirándulásom a Sipka-szorosba.

Eredeti tudósítás.*

Kazánlik, 1877. szept. 11.

Néhány napja hallgattam a közel fekvő hegyláncból hangzó ágyuk mennydörgésszerű hangját, s nem bírtam magamban leküzdeni a vágyat, hogy ezen, mind a török, mind a moszkónak egyenlő stratégiai fontosságú helyet közelről meg ne szemléljem, s erre engedelmet kérni elmentem Wietorisz kollegámmal a város mostani parancsnokához, s az itteni rögtönítélő bíróság elnökéhez, Emin bimbasioz (örnag), ki azonban nem volt otthon, s így egy kapitány (jürbasi) adott szóbeli engedélyt, s mi még ennél is többet ért, két fölyvergelt lovat használatra, s megindultunk a kissé veszedelemes utra, minden irásbeli engedély, a török nyelv tudása nélkül, s mit utközben vetünk észre, passus vagy bármely igazoló okmány hijjával, egyedül magunkra hagyatva e hadi lábon álló vidéken.

Csak jó idő múlva vettük észre, hogy optikailag csalódtunk, mert az ugyszólván Kazánlik tőzomszédságában fekvő hegység felé csak lassan közeledtünk, s a távolásig alig akart kevesbedni, dacára paripáink igyekezetének. Csak másfél órai majdnem folytonos ügetés után, természetesen torony irányában, a mindkét sereg által eltiport, letarolt szántóföldeken s erdőséken keresztül, értük el a hegy alján levő Sipka falut, mely mellett egy sátor-város terül el, magában foglalva 6—8 száz, municiót folyton szállító szekert, néhány ezer darabra menő marha- és birka-nyájat; kétszershálból egész hegység van itt rakva, az itt levő löpor, ágyú és fegyverek mennyisége egész hadtest szervezésére elég volna. Itt van továbbá egy angol és két török ambulancia, melyek egy orvosokkal, mint gyógyszerkekkel és sebész eszközökkel jól el vannak látva, — s ezekhez közel van a hadvezér Szulejman (Salamon) pasa sátra; minden különös ismertető jel nélkül csak úgy néz ki, mint az utolsó közlegény; ez a főhadiszállás.

A költői rendtelenségben is csakhamar megleltük e helyet, keresvén a vezért, ki nekünk engedélyt adjon az erődívenyek megtekintésére, de bizony itt is sikertelenül jártunk, mert ő excelezenziája ép inspecziálta az erődöket, mi azonban nem tartott vissza attól, hogy folyton a táviradai huzal mentében utunkat a hegyszoros felé folytassuk.

Mintegy negyed órai ügetés után a szoros bejáratához értünk, mi nem más, mint egy patak által kivált köveses vagy jobban mondva sziklás igen meredek veder, mely némely helyen 5—6 lábmal nincs több, míg másutt 20—30 ölnyre is kisélekedik. Ily uton haladtunk lassan felfelé, s itt már a közbe eldördülő ágyuk bömölése tisztán kivehető volt, mi egy órai, mind reánk, mind pedig méneinkre fásztató ut után egy kis tisztásra értünk, hol vagy 200 katona állt s az egyik a másiktól 20 lépésnyi távolban futott ezen néhány száz lábnyi tisztáson keresztül, mely az ellenség ágyútüzének ki volt téve.

Igy futottunk mi ketten is keresztül s ekkor hallottam először golyót fityülni a levegőben, a mi bizony különös érzés. Az ágyú elsütése után azonnal hallatszik ezen zugás, mely 10—12 m. perczig tart s egy óriási bugó csiga hangjával lehetne összehasonlítani, mely az egész levegőt megreszketteti. Ha nekünk volt e néhány lövés száma, bizony kárba ment, mert jó messze mögöttünk hallottuk a bomba, vagy srappell, vagy granát szétpattanását.

Innen kis idő múlva felértünk egy hegytetőre, hol semmit sem látva, a hegy ormára vagyis legkülső részére lovagoltunk, de itt már sokat láttunk.

Az ellenséges golyók egész barázdákat szántottak a hegyoldalon, melyekbe embervért vetettek s nem életet, hanem halált arattak.

Igen sok golyó-darab hevert itt szerteszét,

* Dr. Arányi Árpád hazánkban csaknem a háború kezdete óta török egészségügyi szolgálatban van. Eleinte Drinápolyban volt állomása, hol az egyik állami kórháznak önálló felügyelője volt; innen később Kazánlikba rendeltetett az ottani ambulanciához. Mind a két helyről értékes leveleket írt, melyek közül többet a „Háború-Kronika”-ban közöltünk. Jelen levélben egy látogatását írja le a Sipka-szorosban, éppen a csatározás alatt. Akkor még Szulejman pasa volt a parancsnok az ottani török hadak felett. A rajz oly élénk színekkel van festve, hogy dacára az azóta lefolyt időnek, mit se veszített érdekességéből, s meg vagyunk győződve, hogy azt a „Vasárnapi Ujság” közönsége élvezettel fogja olvasni.

melyek közül vagy egy fontos darabot emlékül tettem el.

A szemen levő magasabb hegyen rossz látásom dacára szabad szemmel kivettem a szánokat s ezek mögött néhány fehér sapkát, valamint három ágyulövet, melyek valamennyijének golyóját zugni hallottam, de jó magasan feletem.

A hang 3 m. percz alatt ért el a fellobbanó láng után, tehát 4—5 ezer lábnyi lehetett a távol.

De nem sokáig élvezhettem e veszedelemes szép kilátást, mert a hátunk megöl erős hang kiáltott reánk „gel csabuk” („jer gyorsan”) s visszafordulva a mögöttünk levő, eddig alig észre vett s figyelemremlónak sem tartott földhányás mögöl néhány tiszt intett, hogy jöjjünk azonnal.

Felvágtatva láttuk, hogy egészen szabályos

150—200 ölnyi udvart képez, melynek falai

5' magasak s 2 öl szélesek. Ezek a földszancok,

s itt 4 ágyú foglal helyet.

A kapun az örök tisztelése közben belépve,

egy ismerős alakot láttam, Lehman német származású, de már 22 év óta török szolgálatban

levő tüzér tábornokot, kivel Drinápolyban ismerkedtem meg, s ki barátságosan mosolygó arccal

adta tudunkra, hogy az ép itt időző Szulejman

pasa ő excelezenziája hivat, mert ki akar szidni.

Midőn magunkat neki bemutattuk, s egy-

másnak egy ideig örültünk, szintén mosolygó

arccal adta tudunkra, hogy ez nem játék, s

hogy igen örül ép börrrel való megmenekvésün-

kön, de máskor szóljunk előbb, ha valamit meg

akarunk tekinteni, mert dacára, hogy bátoras-

gunk magyarokra emlékeztet, nem szeretné, ha

ennek áldozatának lennénk; az utóbbi lövésnek

éppen minket illelték, kiket odaát inspecziáló főtis-

teknek tartottak, s pláne lóhatán egymás mellett.

Midőn Lehman pasa szíves volt feleletün-

ket tolmácsolni, mely abból állt, hogy a bátor

név nem érdemeljük, mert a veszély lehetősé-

gét s nagyságát nem ismertük, behívott a tábor-

szernagy, föld alatti putrijába, mely itt az egész-

séges hegyi levegőben, s szép kilátásban nyaraló

villáját képezte; igaz ugyan, hogy ezen kéjjal

egy sátoros cigány igényeit nehezen elégítené

ki, de egy fíradalmakhoz szokott hadvezér itt

is meglegegett lehet.

A sátorban a táviró asztal, mely egyszers-

mind a tábori térképeket tartalmazta, szolgált

kávézó asztal gyanánt is, hol néhány eszé-

mokka-levet emlékül megiván, ismét a szabadba

mentünk, fölfegyverkezve kitűnő látesövekkel, s

ő excelezenziája volt szíves megmagyarázni a

jelenlegi hadállást, megmondva melyik hegy-

csucst mikor, s mily veszteségek árán nyerte

meg, s hogy most a Szt. Nikola erődöt forci-

rozza.

Itt érdemesnek tartom megjegyezni, hogy

köböl épített vár vagy bástya egy sínes a Sipka-

Balkánon, s erőd alatt csak földszancokat kell

érteni, melyeket ágyútegek védenek.

Szulejman pasa a harminczas években levő,

középtermetű, csinos ember, kék szemekkel és

szép szőke szakállal, mindig civil ruhában jár,

most báránybőr bekecsort hordott, s úgy nézett ki,

mint egy jómódú komposzesszor.

Midőn a sziklás hegyláncot néztem, nem

győztem eléggé csodálni, mikép hozták ide az

ágyukat, midőn a lovak teher nélkül is csak nagy

fáradtsággal juthatnak ide, de a mit néhány ló

nem bír, azt megteszi 30 darab öszvér, ennyit

kellett befogni egy-egy ágyú felvontatására.

Egy órai időzés után búcsút vetünk a szí-

vélyes vezértől, s kalapot emelve Sipka előtt,

megkezdjük a visszavonulást, azon engedélyvel,

hogy egy ostromot is nézhetünk legközelebb.

Lehman tábornok kíséretét képeztük, s most már

nagyon vigyázattal haladtunk a feljövét alkalmá-

val érintett helyen végig, hol most egy ember a

másik után 30 lépésnyi distantiát tartott.

A lejövet fásztóbb s hosszantartóbb volt

még a felmenetnél, s így már végső sugarait is

visszavonta a leáldozó nap, midőn a sipkai

ambulantiához értünk. Utközben kis baj is ért,

kengyelem szíjja leszakadt, s az úgy is rossz ny-

regben csak úgy ültettem biztosan, ha a másik

kengyeltől is kivettem lábamat.

Az ambulantián levő orvosok igen jól fogad-

tak, új nyerges is adott kölcsön, de emni nem,

csak bisquitot; ezen pisikót előbb kis darabokra

törve vízbe áztattam, s csak azután mertem meg-

kísérteni, van-e oly kemény mint fogam, szeren-

cseire nem volt. Ezen csemegével, ha nem is jól,

de valahogy még is csak lakva, s mintán lovaink is kifutják magokat, a többiek marasztalása dacára Kazánliknak tartottunk, minden fegyver nélkül a korom sötét éjben egyenesen az ideig ellátású otthoni őrtüzeknek tartva. Néha neki mentünk egy-egy garádnak vagy patak medernek, de horkoló lovaink mindannyiszor megállással figyelmeztettek a rossz útra. Később csak lépésben haladtunk, egészen rájok bízva magunkat.

Mint mindennek, úgy ezen kissé kellemetlen s megvallom (mit otthon egymásnak is megmondtunk) felös, németesen ungemütlich v. unheimlich utnak is véget vetett egy hatalmas „dur”. Most ne tessék gondolni, hogy közbőlünk durrantottak, mert dur csak annyit jelent törökül mint magyarul a „halt”, s így már a kazánliki strázsa volt az, ki egy bokor mögül kiugorva, fegyvert felénk tartva, kötelelességet teljesítette, midőn megállított. Csak annyit mondtam: „Ben asker hekim” (katona orvos vagyok) s tovább eresztett, de vagy ötven lépésnyire ismét feltartóztatott egy ilyen ur, kinek hiába magyaráztam meg, hogy az idevaló kórházak közül kettő az enyém, vagy nem értette vagy nem akarta, s vezetett az on basihoz (káplár). Ennek is motyogtam valamit, de ez sem elégedett meg s vitt egy jür-basihoz; na itt már örültem, mert tudtam, hogy innen bimbasiozhoz kerülök, ilyen csak egy van a városban, azt meg jól ismerem. Na de erre sem volt szükség, mert midőn az olaszul jól beszélő kapitány megtudta, hogy magyar orvosok vagyunk, egy katonát adott kíséretül, ki a városon keresztül szállásunkig kísért, hol megérkezve molhón estünk neki a társunk vacsorájából megmaradt rizskásának, mely mondatom igen jól esett. Így végződött ezen legalább reám nézve érdekes, igen fásztó kirándulás, mely annyira kimerített, hogy a fáradtság miatt nem tudtam egy jó darabig elaludni.

Az egész kirándulásban talán tulzottnak fog feltűnni az, hogy egy annyi dologgal elhalmozott hadvezér két igénytelen orvossal csaknem egy órát tölt bizalmas társalgásban, de a ki az itteni patriarchalis viszonyokat ismeri, a ki tudja, hogy a miniszteriumi hivatal bármely helyiségébe akárki bemehet s benn ülhet bármédig szivarozva, ha semmi dolga sincs is ott, a ki tudja, hogy az ily hivatali szobákba hűsítőital, gyümölcs s egyéb árusok, valamint koldusok is, ki s be járhatnak, annak ez sem fog igen feltűnni.

Dr. Arányi Árpád.

Török foglyok Bukarestben.

A hideg idő, s viharok Plevnától Bukarestig nagyon megromgálták a török foglyokat. Több száz katona esett el utközben reszint a hideg, reszint betegség vagy az uti fáradalmak miatt. Nem is történhetett ez másként, hiszen öltöztetők nagyobb részt igen hiányos volt, élelmezésről az uton igen rosszul gondoskodtak, s mint hiteles szemtanúk írják, az oláhok embertelenül minden pénzükből kirabolták őket.

Képeink Bukarestbe megérkezve ábrázolják őket. A hadvezér s közlegények közt lévő különbség szembevető. Ozmán pasát ellenségei is kénytelenek nagy vezérnek elismerni, s így vele mindenütt teljes tisztelettel bántanak. Bukarestbe megérkezve a Brofft-szállodába vitték, s alig érkezett meg oda, egy kis meglepetés várt rá, melyet képpünk örökít meg. Isovanis oláh főúr neje, a legtekélyesebb legrégibb román családok egyikének, a Soutzo-knak ivadéka, 3 éves kis leánykája által csinos nagy virágbokréttal nyújtott át neki. A hős vezér, kit lábbaja miatt karos széken szállítottak fel, igen megörült e gyöngéd meglepetésnek, magához vezettette a gyermeket, s megcsókolta. Később is, míg Bukarestben tartózkodott, gyakran hivatta el magához a kis leánykát. Ozmán Bukarestből Kisseneffbe vitték, ott is maradt, míg lába sebe meg nem gyógyul.

Egészen más helyzetek van — mi részben természetes is — a török foglyoknak. Legtöbbször még a sebesültek és beteg állapotba, kik legnagyobb részt az angol kórházakban helyeztetnek el. Itt legelőször megmossák, megborotválják őket, s azután folyvást fiatal ügyes angol sebeszek s gyöngéd nők ápolása alatt állanak. A nem sebesült foglyok első csapata, mely mintegy 4000 főből állott, a Malmaison kaszányában helyeztetett el. Reggelként egy darab kenyert

könyv, melyben I. A népközlők állapota meggyőzést kelt van mutatva; és pedig tüzetes rovatokban az iskolák és a tanköteles gyermekek száma, ezeknek járása s elmaradása, vallásuk, nyelvök stb., mint szintén az iskolai épület állapota, a tantermek felszerelése, az iskola évi jövedelme, kiadása: a tanítók állapota, működése stb. II. A tanítóképezdek állapota. III. A budapesti állami felsőbb leányiskola. IV. A szakoktatás állapota. V. A kisdoró intézetek. VI. A tanító iskolák. VII. A néptanítók nyugdíj-intézete. VIII. Az 1875—6-ban kiadott fontosabb miniszeri rendeletek. Továbbá a középtanodák, a felsőbb tanintézetek s végre az emberbaráti és köznevelési intézetek, u. m. siketnők, vakok intézete, a b. füredi szeretetház, országos színi tanoda, orsz. minta-rajztanoda és rajztanár képezde, magyar n. muzeum (Széchenyi orsz. könyvtár; érem- és régiség-osztály, állattár, ásvány-földtani osztály, képtár, népművészeti osztály), emlékek (visegrádi, leányi, budapesti vári, kassai, pozsonyi), képművészetek (műipar-muzeum, üvegfestészet, képművészeti társulat, műcsarnok stb.) Szóval kiterjedt a jelentés a köznevelés és köznevelés minden figyelemreméltó mozgalmaira s adataira. A jelentésből ezuttal a következő adatokat említi föl:

1876-ban a tankötelesek száma 2.129.597 volt. Ezek közül 15.388 iskolába 1.507.031 gyermek járt. Egy-egy népiskola esett 888 lakosra s egy négyszög mértőföldre jutott 3.12 népiskola. 1876-ban az iskolák száma 106-al szaporodott. A tanköteles gyermekek közül elemi iskolába járt 1.203.317, ismételt iskolába 248.773, felső nép- és polgári iskolába 13.837, magánintézetben tanult 22.057, középtanodában 18.047, összesen tehát 1.507.031. Iskolában nem járt 622.566. E szerint az iskolába járók száma ez évben 70%-ot tett ki. Az iskolába járó gyermekek közül télen, nyáron, tehát egész éven át 1.139.570 gyermek látogatta az iskolát, 296.667-nek nem volt tankönyve. Az év alatt 4.607.817 mulasztás jegyeztetett fel, melyből azonban csak 271.091 mulasztás lón megbüntetve. Az iskolából kilépett 397.289 vendék közül olvasni és írni 293.077 tanult meg, azaz 73,7%. Tíztan magyar nyelven 15.388 iskolák közül 6981-ben tanítottak, nemetül 1230-ban, románul 3057-ben, tótul 1814-ben, s így tovább. A tanítók összes száma 1876-ban 20.125-re ment. Ezek közül oklevele volt 15.443-nak, nem volt 4682-nek. A tanítók száma két év alatt 515-el gyarapodott. Egy tanítóra esett 558 tanuló. — Az iskolai épületek száma ezen évben 15.388 volt s ezek közt csak 1421 bérelt helyiség. A tantermek száma 20.695; a tanítói lakoké 15.721. Faiskola volt 6917, testgyakorló eszköz 1640, iskolai könyvtár 2299 helyen.

Mi újság?

Konstantinápolyból segélykiáltás hangzik a jótékony szívekhez. A „vörös féllhold” című betegápoló bizottság nevében fordul Foster ur, az ottomán bank igazgatója az emberbarát könyörületéhez. A sebesültek tetemes száma, — úgy mond — kik mindenfelől Konstantinápolyba özönlenek, s még tetemesebb száma az emigránsoknak, asszonyoknak, gyermekeknek, aggoknak, kik megfosztva minden megélési eszköztől s csaknem meztelenül menekülnek; a végzetlen nyomor, mely rögtönös segélyt kíván, a jótékony egyesületekre oly terheket ró, a melyek már-már kimerítik segélyforrásait. Az ottomán-bizottság tehát pénzszerzésért könyörög, a mely nélkül küldetése mag volna bémulva. Ezernyi ember esik naponta az éhség és fagy áldozatává. Agyorsaság, a melyvel a segítséget eszközlik, egy jótéteményekkel több lesz az emberiség javára. E felhívás elküldött a magyar lapokhoz is, s bizonyára nem fog elhangzani.

A török menekültek segélyezésére az első hazai takarékpénztár érte frtot ajándékozott.

A Duna haragja az idén is megfenyegette vidékeit és több helyen pusztított is. Veszedelemes kitörése még tart, s kivált Pestnegye alsó részét, a solti járást rettetgeti. Az enyhe napok gyors olvadására a vastag jéggel borított folyam hamar emelkedett. E hó 19-én jelentették a felső részekből, hogy az áradás aggasztó, Esztergom város alantás helyeiből már költöznek is, s már jan. 20-án fenyegetve volt a főváros, mely közt pedig alacsony vízállásnál fagyott be a Duna. Jan. 22-kén délután 18 lábnyi magas vízállásnál kezdett takarodni a jég, s Ó-Buda alsó fekvésű telkeit már víz borította. A Duna egyre sebesen nőtt, s esti 7 órakor meghaladta a 21 lábát. Újpest parti része, Ó-Buda több utcajára el volt bo-

ritva, az újpesti országot körüli rétek, tanyák s néhány gyár szintén vízbe jutott; a szép Margitsziget egy részén is végig ment áradat. Az alacsony városrészekből megkezdtek a kiköltöztetést, a vámház előtt fölállították a két ágyút, melyekkel a 22 lábnyi magasságnál a vészlovókat meg kellett volna tenni. A Dunához közel eső részekben a pin-cék meglelték a vizet; az utcai csatornák is megtelek, mert dunai nyílásukat elzárták, de hó és esővíz zuhogott azokba, s a gőszivattyúk nem bírták kimeríteni. Az áradást, égyú mint tavaly, az okozta, hogy Eresinél megtorlódott a jég, s azon alól megszorult. Eresiből, Paksról, Duna-Földváról hiába várta a vészbizottság a hirt, mely a jég megindulását tudatná; ott szorult, mint harmad-éve, és ismétlődött meg több esetben szintén az áradás harmadévi szomorú története. Most ugyan előbb fölnyitották az elzárt soroksári ág zsilipjét, mire jan. 22-én 7 óra után apadás következett be, s még azon éjjel felszállt a víz 48 lábnyira, de a hatalmas folyam ezzel nem elégedve meg, a Csepel-szigetre tört be, s annak derekán keresett vad folyást a soroksári ágba, ismét elárasztva a szigetséget több falvát, melyek oly sokat szenvedtek most három éve. Eresinél azonban a jég nem mozdult még 25-kén sem. A főváros közt a csepeli áradást lassu apadás követte, de 24-én Linczből, Bécsből a Duna gyors áradását tudatták a táviratok, s újra átalános lett az aggodalom, és nőtt a veszély a megye alsó részeire nézve. A szigetségre ekkor már kisebb gőzhajók mentek, hogy az elöntötteknek élelmet vigyenek, s Földvár alispán aggodalmas jelentéseket küldött. — Nov. 25-ikére virradólag az alsó Dunán fagy volt, s a jég mozdulatlan. A fővárosnál tart a csendes apadás, s a felső áradást nem hiszik veszélytozónak, mert a hűvösre fordult időben az olvadás csekély.

Bodenstedt szívesen látott vendége a magyar főváros irodalmi és társaskörének. E hó 19-én esti 10 órakor érkezett meg a bécsi gyorsvonattal s az indóházban az elfogadásra alakult bizottság nevében dr. Hoffmann Pál egyetemi tanár köszöntötte. Bodenstedt a „Hungária”-ba szállt, hol másnap reggel már számosan meglátogatták. Nevezetesen a Petőfi-társaság küldöttsége, mely átadta neki a tiszteleti tagsági okmányt, Éjszaky Károly magyar, Neugebauer pedig német üdvözlése mellett. Bodenstedt e délelőtti Lisztnél volt vendég a Liszt-egylet minőségén. Délelőtti Ybl Miklós és Lafite urak adtak tiszteletére ebédet, hol az irodalmat számosan képviselték, s Bodenstedt, ki élénk természetű férfiún, egészen otthonosan érezte magát. A toaszok sorában Szász Károly a vendég nejét, a Bodenstedt költeményeiből ismert „Edlita”-ot (Matilde) köszöntötte fel, s e toasztot megis sürgönyözték a hitvesnek Wiesbadenbe. Hétfőn este, Bodenstedt első fölolvása után a „Hungaria”-ban lakoma volt, számos toasztal. Először Hoffmann Pál, emelt poharat az ünnepeltért, utána pedig Pulszky Ferenc szolt elménen. Ő már harmadszor találkozott életében Bodenstedttel, — mondá. Először 1848-ban Bécsben, mint forradalmár, másodsor Londonban mint emigráns; eddig ugy ismerte őt Bodenstedt, mint politikust, s ime most, midőn harmadszor találkozunk, már ő, a politikus, muzeumba van téve. Erődi Béla perzsául köszöntötte fel Hafiz kitűnő fordítóját, s Bodenstedt hosszasan, kedélyesen köszönte meg a magyar vendégszeretetet, melynek ő nem látta párját.

A trónörökös Angliában. Edinburghból írják: Rudolf trónörökös szombat az osztrák-magyar konzullal meglátogatta Edinburgh több nevezetességét. A többiek közt a „North British Rubber Company” gyárat, a törvényszékeket, az egyetemet és muzeumot. Délután meglátogatta a Holyrood-palotát s azután visszatért a Hamilton-Palace-ba s ott töltö a vasárnapot. A bál, melyen Hamilton herceg mult kedden a trónörökös tiszteletére adott, fényesen ütött ki. A bál a Tribuneban volt, mely egyike a legtagasabb és legszebb termeknek egész Skótszágban.

Olasz küldöttség a magyar képviselőház elnökénél. A Budapesti tartózkodó olaszoknak Viktor Emánuelról elnevezett jótékony egyesülete elhatározta, hogy küldöttségileg mond köszönetet a magyar képviselőháznak a király elhunytá alkalmából kifejezett részvéteért. E küldöttség meg is jelent Gyözy

Kálmánnál, s a köszöneten kívül még annak is kifejezést adott, hogy a képviselőház részvénytulajdonosa a testvéries érzelmeket még szorosabba fűzi. A küldöttség tagjai voltak: De Alessandrob alelnök, Diehl és Baj választmányi tagok és Vasváry Béla. Ozman pasa a plevnai hisz Serkoffba fog internáltatni. A fölajánlott eltartási illetéket visszautasította, kijelentvén, hogy van elég pénze s hogy szükség esetében Konstantinápolyból várja a kívánt összeget. Kiseneffből Ozman pasa táviratot intézett Nikolaj nagyherceghez, melyben a szíves fogadtatásért köszönetét fejezi ki.

Viszontagságos élet föltött zárult be a koporsó a közelebbi napokban. Rákosi Boros Ferenc, egykor gazdag birtokos, Győrmegegyének helyettes alispánja, a Meszlényi ágról Kossuth Lajosnak is rokona, vesprérmegyei Vinár helységben elhunyt 84 éves korában. Fia Sándor elhagyta hazáját és azt sem tudják, hol halt meg; maga az öreg pedig javai elpusztulta után egy szegény tanítónál halt meg még szegényebbül. A halál valóssággal kívánt nyugalmat hozott a hányatott élet után.

Együtt haltak. Nagyváradon özv. Bölöny Lászlóné szül. Guthy Julianna asszony hétfőn éjjel, hosszas gyöngékedés után elhunyt, 83 éves korában. A szomszéd szobában fekvő betegnek nővére Guthy Ágnes (77 éves) ki a mint testvérnője haláláról értesült, lehangyolott vánkossára s szintén meghalt. Szerdán együtt temették őket el. — Gattaján pedig egy házaspár: Németh Mihály és Tallian Katalin, kik tizenegy éven át a legboldogabb házasságban éltek, haltak meg egy napon, e hó 17-én.

Végzetes találkozás. Jókai Mór a Honban egy végzetes találkozást ír le Szigligeti temetése alkalmából. Elmondja Jókai, hogy az elhunyt költőnek és családjának évek előtt alig volt őszintébb és jobb barátja Mocsenyiéknek. A költő egy kis nyári lakot óhajtott építeni a svábligyen, s ahhoz is Mocsenyiék adták neki kölcsön a pénzt. — Történt, hogy Mocsenyit házmeistere ingerültségben egy késsel meggyilkolta, s mivel a bűz ember a nemzeti színháznak is kapusa volt, Szigligeti erkölcsi bizonyítvány kiállítására hívta föl a vizsgáló bíróság. Szigligeti a testest másoknálban becsületes, józan életének ismerte, s csak azt bizonyíthatta. E miatt aztán elveszté Mocsenyiné barátságát. „Soha se találkoztunk ez életben többet”, — ezt izente neki. Szigligetinek fáj a veszteség, de türe; visszafizette a kölcsönt, habár el kellett is adni svábligyi nyaralóját. S a büszke asszony megtartotta szavát, hogy az egykori jó baráttal s annak családjával ne találkozzék többé, hogy a nemzeti színház előtt meg ne álljon többé. Hanem mikor a költő koporsóját kihozták a színház előcsarnokából, akkor ő is eljött oda a maga koporsójában, — kibékülni — s aztán mentek egymás mellett szépen ugyanazon gyászinduló hangjaitól vezetve, oda, a hol ninesen harag többé.

A magyar hirlapirodalomról 1878-ra szóló évi kimutatást id. Szinyei Józseftől a „Vasárnapi Újság” 5-ik számában közöljük. Hogy a kimutatást lehetőleg teljesebbé tessük: fölkerjük különösen a vidéken megjelenő új hirlapok szerkesztőit és kiadóit, hogy lapjokból egy számot szerkesztőségünkhez beküldeni szíveskedjenek.

Farsang. A nóképző-egylet vasárnap tartja álarcos-báliját a redőnte nagy termében, hol az alkalommal új látványok lesznek. Többi közt mohlepte sziklás dombon virágfüzerekkel díszített fenyőfűgás fog állani, amaz ezüsttárgyakkal, melyeket hatóság közeg jelenlétében ez alkalommal fognak kisorsolni. Jegyek előre válthatók másfél forintért, a bálipénztárnál árak 2 frt.

Jótékonyk. Id. gróf Károlyi István és neje a ferenczvárosi templom belső felszerelésére 500 frtot ajándékoztak.

A Kleopatra túje sok viszontagság után végre e hó 21-én megérkezett Londonba.

Arany lakodalm. Nyitrán Beindl Venczel és Havassy Mária e hó 13-án tartották aranylakodalmukat. Násznapul a királyt kérték föl, a ki magát a város előljárósága által képviseltette és egyszerűen 40 frtot adott az öreg házaspárnak. Az esketést Pelczarszky Ananiasz szt. ferencz-rendi zárdafőnök végezte. A 80 éves férj és 76 éves nő most is a legjobb egészségben vannak.

Egy magyar ember Dél-Afrikában. Denich (Dán-földi) János, aradi származású fiatal ember, egyike volt azoknak, a kik a Stanley-féle expedícióra vállalkoztak, s a kitűnő angol földrajzi utazóval a messze utat megtéve, Dél-Afrika legalsó csucsára, a jöreményfoki Fokvárosba érkeztek. Denich mult évi decz. 16-áról keltezte levelet intézett az Alföld

szekesztőségéhez, melyben többek között ezeket írja: „Mostanában nem igen jól néz ki Dél-Afrika, az egész angol határon a kafferok, zuleik, gaikák és galelek lázadásban vannak és ha az angol kormány nem küld egyhamar segélyt, nem tudom, hogy fog kiütni e tréfa. Egy pár önkényes csoport és egy-két rendezett csapat, segélyezve szövetséges vagy inkább meghódított kafferok által, igyekszik ugyan e lázadást lenyomni, ez azonban eddig nem sikerült, a mostani kormányzó, Sir Bartle Frère, már hónapok óta a határon van intézkedéseket teendő, és ha a lázadók legyőzötnék, a mi csaknem bizonyos, miután az angol kormány minden áron törekedni fog e területek meghódítására, akkor egész Dél-Afrika angol kormány alatt fog állni.”

A „Thallmayer B. és társa” gyógyfűszer-üzlet jövrő „Thallmayer B. és Seitz” céget fog használni.

Egy 102 éves államférfi: Mirvaul Lajos diplomata halt meg Ronszoban, a Somme departementban. Mirvaul 1775-ben született és igy átélte XV. Lajos, XVI. Lajos, a forradalom, a császárság, XVII. Lajos, K. Károly, Lajos Fülöp, a második köztársaság, a második császárság és a harmadik köztársaság uralkodását is. 1830-ban, a forradalom után mint hit legitimistát vett becsut hivatalától, melyben mint diplomata, a század elején nagy szerepet játszott.

Nagy sikkasztás. Január 21-én dr. Hortis Arrigo, Triest városának egyik legkiválóbb ügyvédje, főbe lőtte magát. Az eddigi nyomozások szerint dr. Hortis a reá bizott csodótomeg- és árvaépítkezők körülbelül félmilliónyi összeget sikkasztott el.

A budapesti ref. főgymnázium felévi szigorlatai e hó 28-án, 29-én és 30-án lesznek; a magántanulókéi pedig, kiknek e hó 28-dikáig kell jelentkezniök az igazgatóságnál, január 31-dikén.

A háború. A béke-alkudozások folynak a porta megbízottjai és Nikolaj nagyherceg közt. Az oroszok soká húzták-halasztották a megkezdést, s az alatt előnyomultak a Konstantinápolyba és Gallipoliba vivő uton, fenyegve a Dardanellák mindkét kikötőjét. A békeföltételekről még nincs biztos hír, de kétségtelelenül a legszigorubbak. A török küldöttek, kik meghatalmazást kaptak, hogy irjanak alá bármilyen feltételt, mikor megismerték a pontozatokat, mégis tanácsot kértek Konstantinápolyból. Legújabb hírek tudatják, hogy az alkudozások akadályokba ütköztek Bulgáriá miatt, melyet az oroszok ki akar-nak terjesztetni csaknem Konstantinápolyig, Drinápoly fővárossal, önálló parlamenttal, s oly kormányzóval, kit a bolgárok választanának, s kit a szultán csak megerősítené, de felelős egyedül a parlamentnek lenne. Híre jár, hogy az oroszok Kis-Ázsiában és Európában bekebelezendő területek mellé másfél ezer milliónyi rubelt követelnek, a mit a porta soha sem lenne képes megfizetni. E tulságos követelésekkel hozzák összeköttetésbe az angol kormány azon kijelentését, melyet a parlamentben tett, s melyben az oroszok gyors előnyomulásával szemben sürgősen mondták a kormánynak adandó hitel megszávalását. E közben Konstantinápolyt a menekülők rémült és inséges tömege lepi el. Az oroszok és bolgárok nyáron elkövetett kegyetlenségei következtében a török lakosság menekül mindenholnan Konstantinápolyba. Ott hagyják mindenüket s futnak a civilizációt terjesztő muszkák elől, rongyosan, éhezve és fáva. A félelemtől megőrült anyák — mondja egy filippopoli levél — kik a vasutat megröhanaták, a kocsi ablakain dobálták ki gyerekeiket, hogy megmentsék a további szenvedésektől. Egy anya három gyermekét ölte meg. A menekülők oly tömegben rohanták meg a vasuti vonatokat, hogy a lépcsőkről sokan a kerekék alá estek és széttipor-tattak. Konstantinápolyban százezerre megy a menekülők száma, legnagyobb része asszony és gyermek, mert az öregek nem bírták meg a kínos utat, melyet a legtöbben gyalog és futva tettek meg. A nyomor elképzelhetetlen.

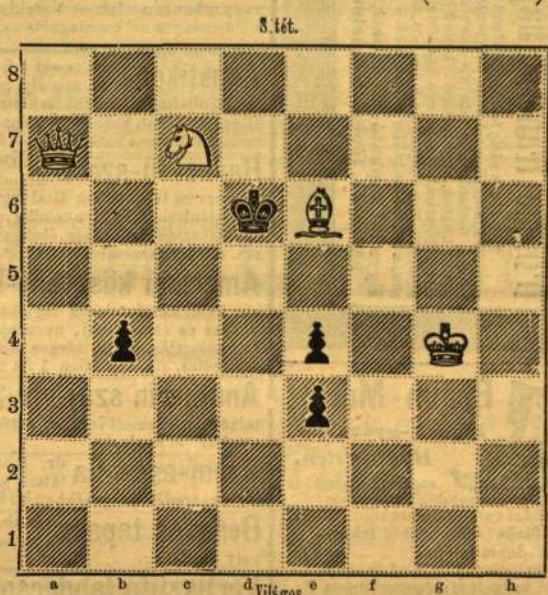
Halálozások.

Elhunytak a közelebbi napokban: STROHMAYER FERENCZ budapesti borkereskedő, jótékony polgár s a főváros bizottságának tagja. — Bornathalvi és földvári FÖLDVÁRY LAJOS es. kir. kamarás, 92 éves korában Pozsonyban. — CSIKI JÓZSEF, nyugalmazott pénzügyi tisztviselő 72 éves korában Kolozsvárról — RAJECZKY MÁTYÁS, a zircz-ciszterci rend székes-

fehértvári társházának tagja és tanár, 35 éves korában. — MOCSONYI MIHÁLYNÉ szül. Foeni Mocsenyi Katalin, az ismert gazdag Mocsenyi-család tagja, 71 éves korában Budapesten. — LUDVIG KÁROLY, udvari aranyozó, a főváros előkelőbb iparosainak egyike. — OLORSONNÉ szül. Bauer Amália, a gőzhajótársulat főtisztjének neje, 58 éves korában. — TARNAY LILLA, a jászberényi társaskörök szép fiatal hölgye 20 éves korában. — ÖZV. KOMÁROMY MIHÁLYNÉ, szül. Gaál Zsuzsanna, 72 éves korában Makón. — VÉGH KÁROLY ügyvéd, 67 éves korában Szekesfehérvárott. Ugyanott REICHL TERÉZIA 86-ik évében. — FORCHMEIER B. pozsonyi tanító életének 74-ik évében.

SAKKJÁTÉK.

947. sz. feladv. Nuszbe Sándortól (Sarkadon).

Világos indul s a harmadik lépésre mattot mond.

A 942. számú feladvány megfejtése.

(Berger J.-tól.)

Megfejtés.

Világos.	Sötét.
1. H4d—e2	He8—a7
2. Ha4—c3+	Kd5—e6
3. He2—d4+	Ke6—e6
4. Ve8—h8 mat.	

Helyesen fejtették meg: Veszprémben: Fülöp József. Gelsen: Glesinger Zsigmond. Sárospatakon: Gérecz Károly és Németh Péter. Miskolcon: Hartmann testvérek. Budapest: K. J. és F. H. Kolozsvárról: Csipkés Árpád. Sarkadon: Nuszbe és Márki. A pesti sakk-kör.

A pesti sakk-kör f. h. 27-én tartja rendes évi közgyűlését a kör helyiségében.

Szerkesztői mondánivaló.

Egy amerikai párbaj. (Beszély.) Az elég ügyes alapeszméből, több szellemmel, ügyesebb tollal s általában egy kis elbeszélő képességgel, lehetett volna csinálni valami. Különösen élmés fordulat, hogy az orvos a két vetélytárs közt magának tartja a leányt. De milyen gyarló, esetenl kidolgozás! Ime a legelső mondat: „Két alaposan öltözött (hogy lehet alaposan, vagy alaptalanul öltözött?) fiatal embert látunk (!) egy csinnal s izléssel berendezett szobában sétálni versenyt.” Hallatlan!

R. V. „Viola.” Költői beszélye keveset ér. Hosszadalmas leírások s részletek, szétfolyó cselekvény, hangulatot nem költő alkotás stb. Egy-egy csinos részlet, egyes versszak, némi remény élvessz mégis; de a reménynek nem előlegezhetünk annyit, hogy ily hosszú művet, mely legalább 4—5 számunk versterét venné igénybe, közölhesünk.

K. S. (Budapest). Költeményei (Azt kérdeitek . . . Képes őszszel . . .) gyöngök még. Nem állanak ki a kemény téli időt.

Gajus. Tudomásul vesszük.

Ágh. . . Al. . . Csaldók, ha azt hiszi, hogy költeményben tulságos realizmus nyilatkozik. Csak beteges pessimizmus. Egyébiránt így is lehetne költői; fájdalom nem az; mert a költői erő, mely minden hangulatot bír uralkodni, hiányzik benne. Hiányzik a költői hang, mely a száraz elmédűk prózáiságot földlitené. Így a közlésre nem vállalkozhatunk.

Kritikán alul. Galamb és róza. — Szép, szép, szép . . . Angyalomnak. — Hajnali fényvel. Népdalok (I—IV). — Egyszer, kétszer . . . Hajrá magyarak! . . . Kezemet. I. L. és Nyomat. D. A. Mint mult számunkban jelentettük, a kérdézet állás már be van töltve.

Kisúszállítás. H. L. Az elmaradt lapok megküldése iránt intézkedünk.

A „Vasárnapi Újság” régebbi évfolyamai. Eladó: „Vasárnapi Újság” 1854—66. évi folyam és az 1867. évből az első felét, tehát össz. 13½ évi folyam díszesen

kötve 50 frtért. Egyházasbúki Dervaries Kálmán kir. aljárásbíró urnál Alsó-Lendván.

Megjegyzés keratetik: a „Vasárnapi Újság” 1876. évi első negyedévi (január—márciusi) folyamát, valamint az első (1854-ki) évfolyam. Az eladások iránti ajánlatok a Vasárnapi Újság szerkesztőségéhez intézendők.

Előfizetési föltételek.

Félévre:

A Vasárnapi Újság és Politikai Újdonságok 6 frt.
A Vasárnapi Újság és Politikai Újdonságok a „Háború-Kronika”-val együtt 7 frt.
Csopán a Vasárnapi Újság 4 frt.
Csopán a Vasárnapi Újság a „Háború-Kronika”-val együtt 5 frt.

A Vasárnapi Újság és Politikai Újdonságok előfizetőinek külön mellékletül önálló füzetben adjuk a Keleti háború folyamának rövidre vont történetét, mely alkalmas tájékoztatónul szolgál a háború eseményeinek figyelemmel kísérésében, összefüggő egésze sorozván azokat. A füzet címe: A keleti háború története 1877 végéig, és 3 ivre torjod, oly alakban, mint a Háború-Kronika.

T. előfizetőinket fölkerjük, hogy szíveskedjenek az előfizetés megújításánál, vagy a „Háború-Kronika” megrendelésénél czimzsalogjukból egy példányt a posta-utalványra ragasztva beküldeni, s minden reklamáziót és egyéb a szétküldésre vonatkozó közleményeket a kiadó-hivatalhoz küldeni.

A „Háború-Kronika” 1877. évi folyamát (1—35. sz.) még folyósít megrendelhető 1 frt 40 kr-áért.

A Vasárnapi Újság és Politikai Újdonságok kiadó-hivatala Budapest, egyetem-utca 4. szám alatt.

HETI-NAPTÁR. Jan. hó.

Nap	Katholikus és protestáns	Görög orosz	Izraelita
26 V F 8	Arany sz. J. F 8	Krisztoztom	15 A Thebai Pál
27 H	Margit sz.	Marg. N. Kár.	16 Péter sz.
28 K	Szal. Ferencz	Valér	17 N. Antal
29 S	Martini szüz	Adelgunda	18 Áthanáz
30 C	Nolosián Péter	Virgil, Gilla	19 Makár apát.
1 P	Ignác püspök	Brigitta	20 Euthym
2 S	Gyertya sz. b. a. Gyerty.	21 Maximin	28 Jórán
3 H	Gyertya sz. b. a. Gyerty.	21 Maximin	28 Jórán

Hold változai. ● Újhold 2. 9. 6. 33 p. reg. egy Európában meg nem látható gyűrűs napfogattalossal.

Tartalom: Szigligeti Ede (arckép). — Szigligeti temetésén. — Pusztai találkozás (folyt.). — Kossuth háza Tinnyén (képpel). — Viktor Emánuel utolsó grája (képpel). — Az orosz manó. — Tizenötöfős kapitány (képpel). — Egyreleg. — Melléklet: Kirándulásom a Sipka-szorosba. — Török foglyok Bukarestben (képpel). — Szigligeti halála. — Irodalom és művészet. — Közintészek, egyletek. — Egyház és iskola. — Mi újság? — Halálozás. — Szerkesztői mondánivaló. — Nyilt-tér. — Heti-naptár.

Felelős szerkesztő: Nagy Miklós. (L. Egyetem-tér 2. sz.)

—x— Lapunk mai számához van mellékelve Mauthner Ödön budapesti magkereskedő 1878-i főárjegyzéke, mely nagyszámú csinos ábrái és dus tartalma által nagyon előnyösen tűnik ki; de még különös érdekkel bír azon új kezdeményezések által, melyet Ausztria-Magyarországban tudunkkal Mauthner Ödön ur létesít legelőször, ugyanis a töle vásárlott magvakból eredményezett termelésekre hirdetett verseny által. Nincs benne érdekünk bármelyik magkereskedő részére is reklamtól csinalni, csak is bízalom tárgya a magkereskedés választása, míg a magkereskedői állomások életbe nem lépnek; de kötelességünknek ismerjük a közönség figyelmébe ajánlani, hogy az oleón vett magvak a meghiusult sikernél fogva a legdrágábbak szoktak lenni; a magkereskedés” választásánál nem az oleóság dönt, hanem csakis az üzlet pontos, lelkiismeretes és solid eljárása. E tekintetben pedig tapasztalatok alapján Mauthner Ödön ur üzletét ajánlhatjuk.

Nyilt-tér.

A gyomor hurut ellen legbiztosabb gyógyszer.

Tekintetes

Fácziányi Ármán gyógyszerész urnak

Budapest-Kőbányán.

Midőn örömmel tudósítom, hogy a mult december elején nekem megküldött gyógyhatású mustárjának három heti használata után a szenvedett gyomorhuruttól teljesen megszabadultam, miért is Önnek őszinte hála köszönettel vagyok; — kívántam Uraságot ismételve megkönni, miszerint nekem most ismét abból a jó mustárból három üveggel mielőbb posta utánvétel mellett küldeni szíveskednék tisztelettel maradok Besztercebeányán, 1878. Január 18-án.

Rippely Antónia s. k.

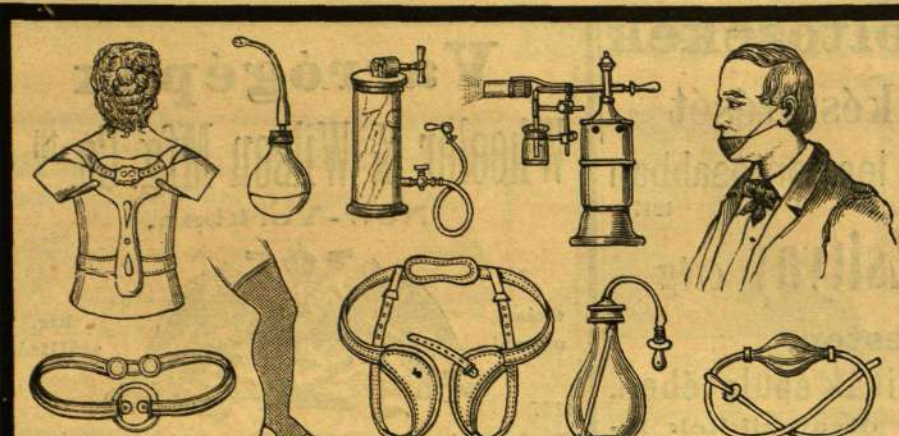
Az e rovat alatt közlöttékért a szerkesztőség csupán a sajtótörvények irányában vállal felelősséget.

Egy határozat használt petít sor, vagy annak helye egyszerű írtatással 15 krajczár; többségi írtatással 10 krajczár. Bélyegző külön minden írtatás után 30 kr.

HIRDETÉSEK.

Farsangi szükségletek, megrendelések
Budapest, Dorottya-utca 2. sz.

Uj: Párisi ball legyek 3-20 fr. gyönyörű, has legyek 22-45 fr. díszes csillag-rem. 5.50, sarkosok 1.40-ig.
 NB. Megrendelésnél talp hossza kötelező.
 Megóvna megújítás el-
 len: 1.50-2.00, 3.00-4.00, 5.00-6.00, 7.00-8.00, 9.00-10.00, 11.00-12.00, 13.00-14.00, 15.00-16.00, 17.00-18.00, 19.00-20.00, 21.00-22.00, 23.00-24.00, 25.00-26.00, 27.00-28.00, 29.00-30.00, 31.00-32.00, 33.00-34.00, 35.00-36.00, 37.00-38.00, 39.00-40.00, 41.00-42.00, 43.00-44.00, 45.00-46.00, 47.00-48.00, 49.00-50.00, 51.00-52.00, 53.00-54.00, 55.00-56.00, 57.00-58.00, 59.00-60.00, 61.00-62.00, 63.00-64.00, 65.00-66.00, 67.00-68.00, 69.00-70.00, 71.00-72.00, 73.00-74.00, 75.00-76.00, 77.00-78.00, 79.00-80.00, 81.00-82.00, 83.00-84.00, 85.00-86.00, 87.00-88.00, 89.00-90.00, 91.00-92.00, 93.00-94.00, 95.00-96.00, 97.00-98.00, 99.00-100.00, 101.00-102.00, 103.00-104.00, 105.00-106.00, 107.00-108.00, 109.00-110.00, 111.00-112.00, 113.00-114.00, 115.00-116.00, 117.00-118.00, 119.00-120.00, 121.00-122.00, 123.00-124.00, 125.00-126.00, 127.00-128.00, 129.00-130.00, 131.00-132.00, 133.00-134.00, 135.00-136.00, 137.00-138.00, 139.00-140.00, 141.00-142.00, 143.00-144.00, 145.00-146.00, 147.00-148.00, 149.00-150.00, 151.00-152.00, 153.00-154.00, 155.00-156.00, 157.00-158.00, 159.00-160.00, 161.00-162.00, 163.00-164.00, 165.00-166.00, 167.00-168.00, 169.00-170.00, 171.00-172.00, 173.00-174.00, 175.00-176.00, 177.00-178.00, 179.00-180.00, 181.00-182.00, 183.00-184.00, 185.00-186.00, 187.00-188.00, 189.00-190.00, 191.00-192.00, 193.00-194.00, 195.00-196.00, 197.00-198.00, 199.00-200.00, 201.00-202.00, 203.00-204.00, 205.00-206.00, 207.00-208.00, 209.00-210.00, 211.00-212.00, 213.00-214.00, 215.00-216.00, 217.00-218.00, 219.00-220.00, 221.00-222.00, 223.00-224.00, 225.00-226.00, 227.00-228.00, 229.00-230.00, 231.00-232.00, 233.00-234.00, 235.00-236.00, 237.00-238.00, 239.00-240.00, 241.00-242.00, 243.00-244.00, 245.00-246.00, 247.00-248.00, 249.00-250.00, 251.00-252.00, 253.00-254.00, 255.00-256.00, 257.00-258.00, 259.00-260.00, 261.00-262.00, 263.00-264.00, 265.00-266.00, 267.00-268.00, 269.00-270.00, 271.00-272.00, 273.00-274.00, 275.00-276.00, 277.00-278.00, 279.00-280.00, 281.00-282.00, 283.00-284.00, 285.00-286.00, 287.00-288.00, 289.00-290.00, 291.00-292.00, 293.00-294.00, 295.00-296.00, 297.00-298.00, 299.00-300.00, 301.00-302.00, 303.00-304.00, 305.00-306.00, 307.00-308.00, 309.00-310.00, 311.00-312.00, 313.00-314.00, 315.00-316.00, 317.00-318.00, 319.00-320.00, 321.00-322.00, 323.00-324.00, 325.00-326.00, 327.00-328.00, 329.00-330.00, 331.00-332.00, 333.00-334.00, 335.00-336.00, 337.00-338.00, 339.00-340.00, 341.00-342.00, 343.00-344.00, 345.00-346.00, 347.00-348.00, 349.00-350.00, 351.00-352.00, 353.00-354.00, 355.00-356.00, 357.00-358.00, 359.00-360.00, 361.00-362.00, 363.00-364.00, 365.00-366.00, 367.00-368.00, 369.00-370.00, 371.00-372.00, 373.00-374.00, 375.00-376.00, 377.00-378.00, 379.00-380.00, 381.00-382.00, 383.00-384.00, 385.00-386.00, 387.00-388.00, 389.00-390.00, 391.00-392.00, 393.00-394.00, 395.00-396.00, 397.00-398.00, 399.00-400.00, 401.00-402.00, 403.00-404.00, 405.00-406.00, 407.00-408.00, 409.00-410.00, 411.00-412.00, 413.00-414.00, 415.00-416.00, 417.00-418.00, 419.00-420.00, 421.00-422.00, 423.00-424.00, 425.00-426.00, 427.00-428.00, 429.00-430.00, 431.00-432.00, 433.00-434.00, 435.00-436.00, 437.00-438.00, 439.00-440.00, 441.00-442.00, 443.00-444.00, 445.00-446.00, 447.00-448.00, 449.00-450.00, 451.00-452.00, 453.00-454.00, 455.00-456.00, 457.00-458.00, 459.00-460.00, 461.00-462.00, 463.00-464.00, 465.00-466.00, 467.00-468.00, 469.00-470.00, 471.00-472.00, 473.00-474.00, 475.00-476.00, 477.00-478.00, 479.00-480.00, 481.00-482.00, 483.00-484.00, 485.00-486.00, 487.00-488.00, 489.00-490.00, 491.00-492.00, 493.00-494.00, 495.00-496.00, 497.00-498.00, 499.00-500.00, 501.00-502.00, 503.00-504.00, 505.00-506.00, 507.00-508.00, 509.00-510.00, 511.00-512.00, 513.00-514.00, 515.00-516.00, 517.00-518.00, 519.00-520.00, 521.00-522.00, 523.00-524.00, 525.00-526.00, 527.00-528.00, 529.00-530.00, 531.00-532.00, 533.00-534.00, 535.00-536.00, 537.00-538.00, 539.00-540.00, 541.00-542.00, 543.00-544.00, 545.00-546.00, 547.00-548.00, 549.00-550.00, 551.00-552.00, 553.00-554.00, 555.00-556.00, 557.00-558.00, 559.00-560.00, 561.00-562.00, 563.00-564.00, 565.00-566.00, 567.00-568.00, 569.00-570.00, 571.00-572.00, 573.00-574.00, 575.00-576.00, 577.00-578.00, 579.00-580.00, 581.00-582.00, 583.00-584.00, 585.00-586.00, 587.00-588.00, 589.00-590.00, 591.00-592.00, 593.00-594.00, 595.00-596.00, 597.00-598.00, 599.00-600.00, 601.00-602.00, 603.00-604.00, 605.00-606.00, 607.00-608.00, 609.00-610.00, 611.00-612.00, 613.00-614.00, 615.00-616.00, 617.00-618.00, 619.00-620.00, 621.00-622.00, 623.00-624.00, 625.00-626.00, 627.00-628.00, 629.00-630.00, 631.00-632.00, 633.00-634.00, 635.00-636.00, 637.00-638.00, 639.00-640.00, 641.00-642.00, 643.00-644.00, 645.00-646.00, 647.00-648.00, 649.00-650.00, 651.00-652.00, 653.00-654.00, 655.00-656.00, 657.00-658.00, 659.00-660.00, 661.00-662.00, 663.00-664.00, 665.00-666.00, 667.00-668.00, 669.00-670.00, 671.00-672.00, 673.00-674.00, 675.00-676.00, 677.00-678.00, 679.00-680.00, 681.00-682.00, 683.00-684.00, 685.00-686.00, 687.00-688.00, 689.00-690.00, 691.00-692.00, 693.00-694.00, 695.00-696.00, 697.00-698.00, 699.00-700.00, 701.00-702.00, 703.00-704.00, 705.00-706.00, 707.00-708.00, 709.00-710.00, 711.00-712.00, 713.00-714.00, 715.00-716.00, 717.00-718.00, 719.00-720.00, 721.00-722.00, 723.00-724.00, 725.00-726.00, 727.00-728.00, 729.00-730.00, 731.00-732.00, 733.00-734.00, 735.00-736.00, 737.00-738.00, 739.00-740.00, 741.00-742.00, 743.00-744.00, 745.00-746.00, 747.00-748.00, 749.00-750.00, 751.00-752.00, 753.00-754.00, 755.00-756.00, 757.00-758.00, 759.00-760.00, 761.00-762.00, 763.00-764.00, 765.00-766.00, 767.00-768.00, 769.00-770.00, 771.00-772.00, 773.00-774.00, 775.00-776.00, 777.00-778.00, 779.00-780.00, 781.00-782.00, 783.00-784.00, 785.00-786.00, 787.00-788.00, 789.00-790.00, 791.00-792.00, 793.00-794.00, 795.00-796.00, 797.00-798.00, 799.00-800.00, 801.00-802.00, 803.00-804.00, 805.00-806.00, 807.00-808.00, 809.00-810.00, 811.00-812.00, 813.00-814.00, 815.00-816.00, 817.00-818.00, 819.00-820.00, 821.00-822.00, 823.00-824.00, 825.00-826.00, 827.00-828.00, 829.00-830.00, 831.00-832.00, 833.00-834.00, 835.00-836.00, 837.00-838.00, 839.00-840.00, 841.00-842.00, 843.00-844.00, 845.00-846.00, 847.00-848.00, 849.00-850.00, 851.00-852.00, 853.00-854.00, 855.00-856.00, 857.00-858.00, 859.00-860.00, 861.00-862.00, 863.00-864.00, 865.00-866.00, 867.00-868.00, 869.00-870.00, 871.00-872.00, 873.00-874.00, 875.00-876.00, 877.00-878.00, 879.00-880.00, 881.00-882.00, 883.00-884.00, 885.00-886.00, 887.00-888.00, 889.00-890.00, 891.00-892.00, 893.00-894.00, 895.00-896.00, 897.00-898.00, 899.00-900.00, 901.00-902.00, 903.00-904.00, 905.00-906.00, 907.00-908.00, 909.00-910.00, 911.00-912.00, 913.00-914.00, 915.00-916.00, 917.00-918.00, 919.00-920.00, 921.00-922.00, 923.00-924.00, 925.00-926.00, 927.00-928.00, 929.00-930.00, 931.00-932.00, 933.00-934.00, 935.00-936.00, 937.00-938.00, 939.00-940.00, 941.00-942.00, 943.00-944.00, 945.00-946.00, 947.00-948.00, 949.00-950.00, 951.00-952.00, 953.00-954.00, 955.00-956.00, 957.00-958.00, 959.00-960.00, 961.00-962.00, 963.00-964.00, 965.00-966.00, 967.00-968.00, 969.00-970.00, 971.00-972.00, 973.00-974.00, 975.00-976.00, 977.00-978.00, 979.00-980.00, 981.00-982.00, 983.00-984.00, 985.00-986.00, 987.00-988.00, 989.00-990.00, 991.00-992.00, 993.00-994.00, 995.00-996.00, 997.00-998.00, 999.00-1000.00, 1001.00-1002.00, 1003.00-1004.00, 1005.00-1006.00, 1007.00-1008.00, 1009.00-1010.00, 1011.00-1012.00, 1013.00-1014.00, 1015.00-1016.00, 1017.00-1018.00, 1019.00-1020.00, 1021.00-1022.00, 1023.00-1024.00, 1025.00-1026.00, 1027.00-1028.00, 1029.00-1030.00, 1031.00-1032.00, 1033.00-1034.00, 1035.00-1036.00, 1037.00-1038.00, 1039.00-1040.00, 1041.00-1042.00, 1043.00-1044.00, 1045.00-1046.00, 1047.00-1048.00, 1049.00-1050.00, 1051.00-1052.00, 1053.00-1054.00, 1055.00-1056.00, 1057.00-1058.00, 1059.00-1060.00, 1061.00-1062.00, 1063.00-1064.00, 1065.00-1066.00, 1067.00-1068.00, 1069.00-1070.00, 1071.00-1072.00, 1073.00-1074.00, 1075.00-1076.00, 1077.00-1078.00, 1079.00-1080.00, 1081.00-1082.00, 1083.00-1084.00, 1085.00-1086.00, 1087.00-1088.00, 1089.00-1090.00, 1091.00-1092.00, 1093.00-1094.00, 1095.00-1096.00, 1097.00-1098.00, 1099.00-1100.00, 1101.00-1102.00, 1103.00-1104.00, 1105.00-1106.00, 1107.00-1108.00, 1109.00-1110.00, 1111.00-1112.00, 1113.00-1114.00, 1115.00-1116.00, 1117.00-1118.00, 1119.00-1120.00, 1121.00-1122.00, 1123.00-1124.00, 1125.00-1126.00, 1127.00-1128.00, 1129.00-1130.00, 1131.00-1132.00, 1133.00-1134.00, 1135.00-1136.00, 1137.00-1138.00, 1139.00-1140.00, 1141.00-1142.00, 1143.00-1144.00, 1145.00-1146.00, 1147.00-1148.00, 1149.00-1150.00, 1151.00-1152.00, 1153.00-1154.00, 1155.00-1156.00, 1157.00-1158.00, 1159.00-1160.00, 1161.00-1162.00, 1163.00-1164.00, 1165.00-1166.00, 1167.00-1168.00, 1169.00-1170.00, 1171.00-1172.00, 1173.00-1174.00, 1175.00-1176.00, 1177.00-1178.00, 1179.00-1180.00, 1181.00-1182.00, 1183.00-1184.00, 1185.00-1186.00, 1187.00-1188.00, 1189.00-1190.00, 1191.00-1192.00, 1193.00-1194.00, 1195.00-1196.00, 1197.00-1198.00, 1199.00-1200.00, 1201.00-1202.00, 1203.00-1204.00, 1205.00-1206.00, 1207.00-1208.00, 1209.00-1210.00, 1211.00-1212.00, 1213.00-1214.00, 1215.00-1216.00, 1217.00-1218.00, 1219.00-1220.00, 1221.00-1222.00, 1223.00-1224.00, 1225.00-1226.00, 1227.00-1228.00, 1229.00-1230.00, 1231.00-1232.00, 1233.00-1234.00, 1235.00-1236.00, 1237.00-1238.00, 1239.00-1240.00, 1241.00-1242.00, 1243.00-1244.00, 1245.00-1246.00, 1247.00-1248.00, 1249.00-1250.00, 1251.00-1252.00, 1253.00-1254.00, 1255.00-1256.00, 1257.00-1258.00, 1259.00-1260.00, 1261.00-1262.00, 1263.00-1264.00, 1265.00-1266.00, 1267.00-1268.00, 1269.00-1270.00, 1271.00-1272.00, 1273.00-1274.00, 1275.00-1276.00, 1277.00-1278.00, 1279.00-1280.00, 1281.00-1282.00, 1283.00-1284.00, 1285.00-1286.00, 1287.00-1288.00, 1289.00-1290.00, 1291.00-1292.00, 1293.00-1294.00, 1295.00-1296.00, 1297.00-1298.00, 1299.00-1300.00, 1301.00-1302.00, 1303.00-1304.00, 1305.00-1306.00, 1307.00-1308.00, 1309.00-1310.00, 1311.00-1312.00, 1313.00-1314.00, 1315.00-1316.00, 1317.00-1318.00, 1319.00-1320.00, 1321.00-1322.00, 1323.00-1324.00, 1325.00-1326.00, 1327.00-1328.00, 1329.00-1330.00, 1331.00-1332.00, 1333.00-1334.00, 1335.00-1336.00, 1337.00-1338.00, 1339.00-1340.00, 1341.00-1342.00, 1343.00-1344.00, 1345.00-1346.00, 1347.00-1348.00, 1349.00-1350.00, 1351.00-1352.00, 1353.00-1354.00, 1355.00-1356.00, 1357.00-1358.00, 1359.00-1360.00, 1361.00-1362.00, 1363.00-1364.00, 1365.00-1366.00, 1367.00-1368.00, 1369.00-1370.00, 1371.00-1372.00, 1373.00-1374.00, 1375.00-1376.00, 1377.00-1378.00, 1379.00-1380.00, 1381.00-1382.00, 1383.00-1384.00, 1385.00-1386.00, 1387.00-1388.00, 1389.00-1390.00, 1391.00-1392.00, 1393.00-1394.00, 1395.00-1396.00, 1397.00-1398.00, 1399.00-1400.00, 1401.00-1402.00, 1403.00-1404.00, 1405.00-1406.00, 1407.00-1408.00, 1409.00-1410.00, 1411.00-1412.00, 1413.00-1414.00, 1415.00-1416.00, 1417.00-1418.00, 1419.00-1420.00, 1421.00-1422.00, 1423.00-1424.00, 1425.00-1426.00, 1427.00-1428.00, 1429.00-1430.00, 1431.00-1432.00, 1433.00-1434.00, 1435.00-1436.00, 1437.00-1438.00, 1439.00-1440.00, 1441.00-1442.00, 1443.00-1444.00, 1445.00-1446.00, 1447.00-1448.00, 1449.00-1450.00, 1451.00-1452.00, 1453.00-1454.00, 1455.00-1456.00, 1457.00-1458.00, 1459.00-1460.00, 1461.00-1462.00, 1463.00-1464.00, 1465.00-1466.00, 1467.00-1468.00, 1469.00-1470.00, 1471.00-1472.00, 1473.00-1474.00, 1475.00-1476.00, 1477.00-1478.00, 1479.00-1480.00, 1481.00-1482.00, 1483.00-1484.00, 1485.00-1486.00, 1487.00-1488.00, 1489.00-1490.00, 1491.00-1492.00, 1493.00-1494.00, 1495.00-1496.00, 1497.00-1498.00, 1499.00-1500.00, 1501.00-1502.00, 1503.00-1504.00, 1505.00-1506.00, 1507.00-1508.00, 1509.00-1510.00, 1511.00-1512.00, 1513.00-1514.00, 1515.00-1516.00, 1517.00-1518.00, 1519.00-1520.00, 1521.00-1522.00, 1523.00-1524.00, 1525.00-1526.00, 1527.00-1528.00, 1529.00-1530.00, 1531.00-1532.00, 1533.00-1534.00, 15

Sebészeti műszereket, testgyógyászati gépeket, köteleket és selymötöket, legújabb szerkezetben s saját gyártmányban; továbbá a gyógykezelés céljára megfelelő szakmunkával készített sebészeti különlegességeket kausztikus és gummiból, valamint minden egyéb készülékeket gyógy- és betegápolásra, Lister tanár rothadást gátló kötelek-szöveit, tépés-gyapját, s a legújabb találmányokat a sebészeti kötelek terén stb. ajánl.

Fischer Péter, sebészeti eszközök gyártója, kir. tábori szállító. 4187

Budapest, hatvani-utca, 11. sz.

Árjegyzék 1000 képpel, kívánatra ingyen küldetik.

A Franklin-Társulat magyar irodalmi intézet kiadásában Budapest (egyetem-utca 4-ik szám) megjelent és minden könyvtáránál kapható:

Néklözhetlen segédkönyv
megyei tisztviselők, jegyzők és községi előljárók használatára.

Az új
SZOLGABIRÓI HIVATAL
KÉZIKÖNYVE.

Hivatkozva idevonatkozó törvényekre, miniszteri és megyehatósági szabályrendeletekre, számos iránypéldával és gyakorlati utasítással ellátva.

Ára 2 frt bérmentesen küldve.

Tartalom:
Előszó. — Bevezetés. — Az új szolgabírói hivatal szervezete. — A szolgabíró hatásköre és kötelességei. — Első rész: Hivatalos irat. Irodai felszerelés. — Iratok fogalmazása. — Iratok szerkesztése. — Második rész: Bírakodási hatáskör. — A bírakodási illetőség. — A mező rendőrségi vétségek. — Bírői illetőség. — Büntetőhatóság. — A mező rendőrség pontos kezdése. — Mezői rendőri eljárások tartozó iránypéldák. — Várbírói ügy. — Békérbírói ügy. — Harmadik rész: Közigazgatás. Utasítások végrehajtása. — Kötelező és hirdetmények. — Adó-ügy. — Statisztikai adatok. — Iskolák és népnevelési ügy. — Községi falkolók. — Községi ügyek. — Egészség-ügy. — Gyógykezelések vizsgálata. — Anyakönyvi másolatok. — Utlevél. — Becslések. — Biztosítási ügyek. — Köszvény gondoskása. — Előni csapások. — Koldusok. — Szegények és betegek. — Levelezési és vagyonellenőrzés. — Árny ügy. — Cseleked-ügy. — A királyi bíróságok felhívása. — Hivatalos beszámoló. — Felügyelet a szolgabírói intézetben. — Negyedik rész: Községi ügyek. A községi hatóságokról és illetőségéről. — A községi jogokról és teendőiről. — A községi képviselőkéről. — A képviselőtestület gyűléseiről. — A községi előljárásokról. — A községi háztartásról. — A községi rendszerről. — Községi előljárók választása. — A községi előljárók működési köre. — A szolgabíró jogai és kötelességei a községek iránt. — Ötödik rész: Katonai ügyek. Hadkötelezettség összeírása. — Sorozás elleni felszólítás. — Az újonczás. — Utállítás. — Katonaszolgálat. — Katonaszolgálat előfoglalása. — Szabadegységek nyilvántartása. — Alkalmazás és bíráskodás. — Ellenőrzés. — Ellenőrzési emlékeztető. — Hivatalos levelezés a katonai hatóságokkal. — Hatodik rész: Rendőri ügyek. Mérték-visszajárás. — Huszárság. — A sülők. — Korezmárok. — Malmok. — Tüzesetek. — Rendőri felügyelet az építkezéseknél. — Sebészhajítás és állatkisér. — Néptáncok és mulatságok. — Vésőrok, vámosok, révek. — A temetők. — Tiltott játékok és hamis játékok. — Rablók, tolvajok és csavargók. — Talált tárgyak. — Hamis pénz. — Kuruzsok. — Hőftárgyak és hírviz. — Hatodik rész: Közmunka. — Közmunka összeírása. — Közmunkavégzés beosztása. — A közmunkaerő felhasználása. — Utépítés. — Az utak befektetése. — Nyolcadik rész: Rendkívüli esetek. Amelyek és indok. — Káros betegségek az emberek között. — Merges és viabefektetése. — Ebdűb. — Kártékony állatok. — Iránypéldák.

A DUNA
budapesti szakaszának szabályozása.

Irta
Dr. HUNFALVY JÁNOS.

A budapesti Duna átnézeti térképével.

Ára füzve 1 frt 20 kr. o. é.

Kiadja és nyomtatja Franklin-Társulat Budapest, egyetem-utca 4-ik szám.
Mai számunkhoz mellékelve van: Mauthner Ödön magkereskedő fő-árjegyzéke.

A „Magyar nők gyermek-lapja”-nak
legújabb kedvezménye
hogy havonként sorajegy-igények vagy sorajegyek játszanak az előfizetők részére. Bővebb felvilágosítást nyerhetni, és évenként 1 frt-jával előfizethetni a Császárfürdőben 111. sz. a.

A „Magyar nők gyermek-lapja” szerkesztőségénél.

A Franklin-Társulat magyar irodalmi intézet kiadásában Budapest (egyetem-utca 4-ik szám) megjelent és minden könyvtáránál kapható:

NEMZETI
NAGY KÉPES NAPTÁR
1878-ik évre.

Szépirodalmi és ismeretterjesztő tartalommal
számos képpel.

Szerkesztő: **ÁLDORIMRE.**

Tizedik évfolyam. — Ára füzve 1 frt.

Tartalomjegyzék. Címek: Nero fákláj Sziemiradski világhírű festménye után, Nero jellemrajzaival. Mester és tanítvány: 1. Gyulai Pál, képpel. 2. Dömötör János, képpel. Eji látogatás, vers. Margit szigetén, vers. Az ég tüz, vers. Ismét nálam voltál, vers. A kit egy nemzet sirat: A Deákmausoleum, képpel. Egy gyarmunkás életéből, beszély. Nagy szellemek és nagy jellemek: Kossuth Lajos és Hugó Viktor legújabb arcképeivel. Költő és diplomata, Dóczy Lajos, a „Csók” szerzőjének arcképeivel. Török és muszák, tíz jellemképpel. Innen-onnan (vázlatok a szomszédokból): 1. A bolgárokról, 3 képpel. 2. Konstantinápoly, 4 képpel. (Névszerent: bolgár csapóló szán. Váratér Szeljivoban. A bolgárak hóratáncza. Galatai külváros. Megérkezés a kikötőbe. Török temetés.) Vázlatok egy év történetéből: Mikó Imre gróf, képpel. Szalai Agoston, képpel. Kecskeméthy Aurél, képpel. A Petőfi-láraságról. Költemény Petőfiről. Török világ Magyarországon. Tahir bej és Szulejman seik arcképeivel. Történelmi mozaik. Bukott nagyságok: Udvari ünnepély III. Amurat szultán idejében. Flórenczi ünnepélyek egy új pápa tiszteletére. Egy velencei doge menyeközje. Vegyések: A Medzsidi rendjel, képpel. Az első kínai-követség Európában, két képpel. A kocsiról mint fényűzési cikkről. Kínai mesék: Egy kínai anya. Egy kínai mostoha. Egy kínai miniszter felesége. Egy kínai királyné. Egy kínai övegy és anya, stb. Boszorkányok az inkvizíció előtt. Hasznos tudnivalók: Tengerészeti nagyhatalom hadihajók nélkül. A theátról. Híres gyémántok története. A föld népessége. Galambpótlak alkalmazása a háborúban. A skót bankokról. Akinek szép lánya van, stb. Magyarország címnevtára, a legújabb és leghitelesebb adatok nyomán szerkesztve egy szakértő által. Országos vásárok. Hirdetések.

GARABONCZÁS DIÁK.

Iskolás adomák, diákos ötletek.

Valódi velős és villanyos viccek változatos és választékos vegyülete, s szemenszedett szépsámu szellem-szikrák szívderítésre szánt szerzeménye.

Közel ezeregy élcz.

Az iskolák s gyermekvilág virágos tarka rétjéről, s a tanítói élet kapálatlan kopár kertjéből lekaszált, inkasszált, kazalba szállította, összeállította, felbeharmadába garmadába gereblyélte; szóval: szerves egészszé kögítve a téns publikum gyönyörködtetésére gyöngyön egyívű gyűjtötte s egy gyurmába gyöngösözte

GYÖRFFY IVÁN.

TARTALMA: I. Kis gyermekvilágból. II. Alsóbb iskolákból. a) 1. Szemlélet képek. 2. Imádság és ének. 3. Biblia és káté. 4. Olvasás és írás. 5. Nyelvtan s fogalmazás. 6. Számvetési példák. 7. Földrajz s történelem. 8. Természettudomány. 9. Figyelem s fegyelem. 10. Mindenféle elem. III. Felsőbb diákokból. b) 1. Morál és doctina. 2. Ex lingua latina. 3. Különböző tézis. 4. Próza és poezia. 5. Számtani problémák. 6. Históriai thémák. 7. Geografus diák. 8. Fizika ideák. 9. Apró processzusok. 10. Vegyes conceptusok. IV. Képesdi képek. V. Legatus adomák. VI. Gonosz csont s diák. VII. Tudós professzorok. VIII. Kántorok, rektorok. IX. Tanítók, mesterek. X. Még egy sereg gyerek.

Ára füzve 1 frt 50 kr.

Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és POLITIKAI UJDONSÁGOK együtt: egész évre ... 12 frt félévre ... 6 * Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG: egész évre ... 8 frt félévre ... 4 * Csupán a POLITIKAI UJDONSÁGOK: egész évre ... 6 frt félévre ... 3 *

5-dik szám. 1878.

BUDAPEST, FEBRUÁR 3.

XXV. évfolyam.

AZ OLASZ KIRÁLY TEMETÉSE.

Róma, a világ egykori ura és közepe, melyről az volt a mondás, hogy minden ut beléje vezet, — a pápák uralma, alatt az idők folytában lassanként kihalt városá kezdé válni, mintha rá lépett volna arra az ösvényre, melynek végére a szép Itália sok tündöklő városa már eljutott, hogy csak multja van már, mint valami muzeumi műemléknek, de a teremő lélek kiveszt belőle.

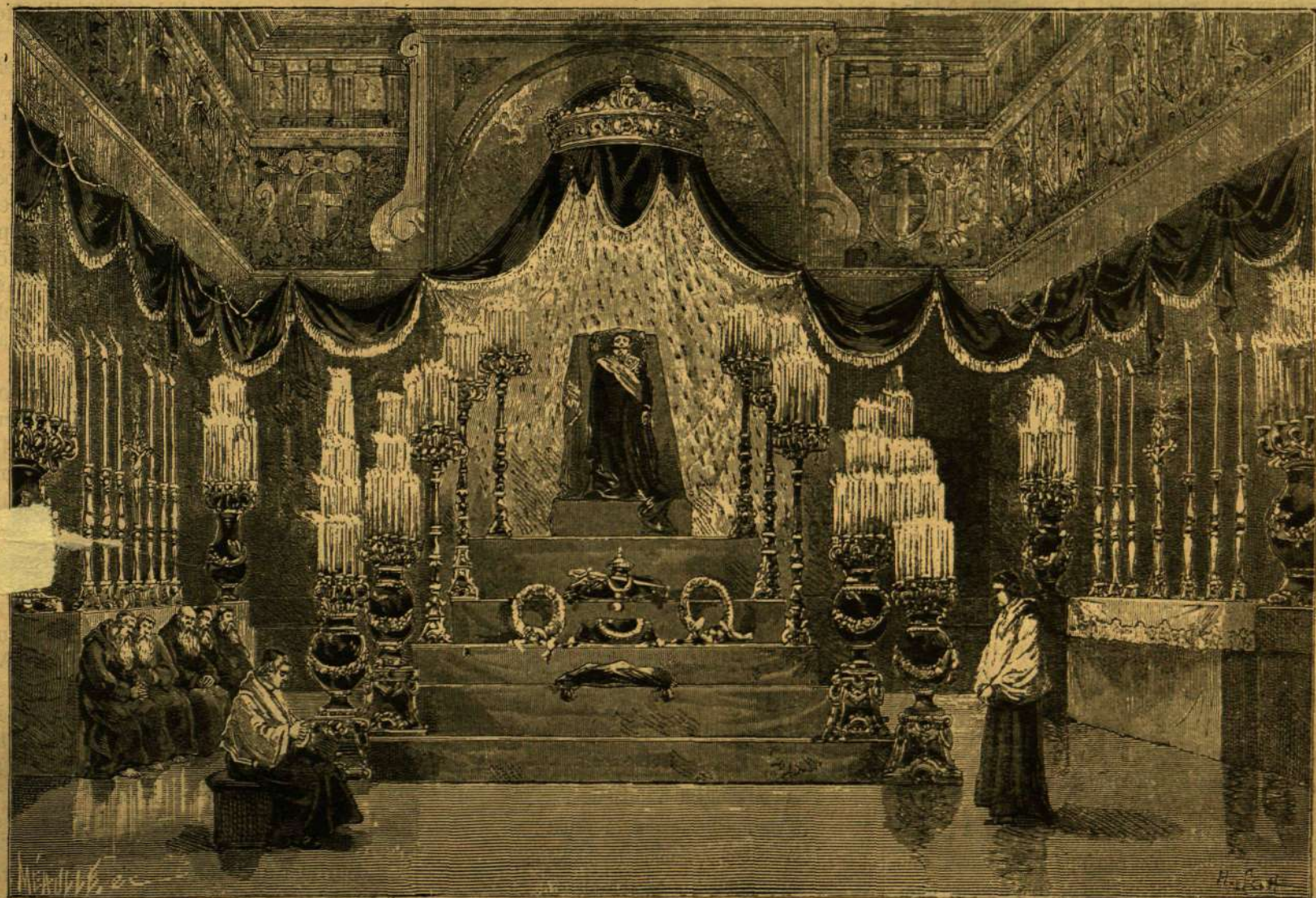
Midőn az egységes Olaszország fővárosává

lett, költözött bele ugyan lélek, fölpezdült falai között az élet; de mindez még emlékeztetőnek is alig volt elegendő a hajdani nagy időkre.

A szabad, az egységes Olaszország első királyának kellett meghalni, hogy fogalmat nyerhessünk arról a Rómáról, melyet a caesárook és imperatok korából ismertetnek a ránk maradt klasszikusok.

A király halála azt eredményezte az országban, a mit némely fájdalmas érzés eredményez az emberi testben, hogy a vér minden tagunkból a szív felé toúl. Az apennini félsziget minden részéből Rómába özönlött a népség, s hatalmas feldobbanásra készítette Italia szívét.

Nem az a Róma állt előttünk — írja egy levelező, melyet a királyi székhely hét év alatt alkotott, hanem az a Róma, a milyenné talán egy félszázad múlva válni fog. Százegyeven emberrel szaporodott lakossága a temetési napok alatt, s a rengeteg város nem volt képes mind elhelyezni vendégeit, úgy hogy a temetés előtti éjjel százával haltak a spanyol lépcsőkön, s a temetés után ezrével töltötték az éjt künn a szabadban az indóház körül. A városban oly nagy lön a drágaság, mint valamely ostromzár alá vett helyen. Kocsit nem lehetett látni kevesebb mint hat emberrel. A fényképarusok rekedtté kiabáltak torkukat, Viktor Emánuel arcképet

VIKTOR EMÁNUEL TEMETÉSE.

A RAVATAL A QUIRINAL SVÁJCI TERMÉBEN.